

studie sídliště novodvorská

zadavatel:

Městská část Praha 4

zpracovatel:

dialog architekti, s.r.o. (info@dialog.archi)

facilitační tým (v abecedním pořadí):

Ing. arch. Lucie Červená

Ing. arch. Zdenka Kornoušková Říhová

Mgr. Martin Veselý, Ph.D.

IT podpora:

RNDr. Pavel Roušar

metodický návrh a závěrečnou zprávu vypracovali:

Ing. arch. Kristýna Stará, Ph.D.

Mgr. Martin Veselý, Ph.D.

Praha, červen 2020

Tato studie, která se věnuje především intravilánu sídliště Novodvorská a jeho návaznosti na okolní zeleň (Velký háj, údolí Zátišského potoka, biotop Lhotka a zeleň mezi ulicemi Psohlavců, Věkova a Vrbova), byla Městskou částí Prahy 4 zadána s následujícími cíli:

1. Zhodnotit

- stav veřejných prostranství,
- fungování veřejných prostranství (uživatelé a aktivity),
- spokojenost uživatelů se stavem a fungováním veřejných prostranství.

2. Vytipovat

- veřejná prostranství vhodná k realizaci drobných zásahů, které přispějí ke zvýšení pocitu bezpečí, přehlednosti, prostupnosti anebo pobytové kvality řešeného prostoru,
- poloveřejné prostory (vnitrobloky), včetně prostorů, které nejsou svěřeny MČ Praha 4, které by bylo vhodné a možné ve spolupráci s vlastníky revitalizovat v zájmu zvýšení obytné kvality vybraných souborů,
- komunikace, kde lze uskutečnit úpravy za účelem zvýšení parkovacích kapacit.

Výstupy projektu poslouží Městské části k:

- optimalizaci správy a údržby veřejných prostranství, včetně údržby zeleně,
- koncepčnímu přístupu ke správě a revitalizaci veřejných a poloveřejných prostor,
- stanovení prioritních veřejných prostranství k revitalizaci,
- řešení deficitů v oblasti zařízení pro aktivní trávení volného času všech věkových skupin,
- alespoň dílčímu řešení deficitů v oblasti parkovacích kapacit.

Nedílnou součástí přípravy studie bylo zapojení místních obyvatel, v místě působících institucí a dalších uživatelů veřejných prostranství sídliště Novodvorská.

Realizaci dvou plánovaných kulatých stolů zabránila opatření omezující shromažďování v reakci na epidemii koronaviru. Uskutečnil se pouze jeden komorní pracovní stůl za účasti šesti rezidentů. Významná část kvalitativních vstupů byla proto shromážděna prostřednictvím individuální osobní nebo elektronické komunikace s rezidenty a zástupci institucí. Zapojilo se dalších osm rezidentů, ředitelky obou mateřských škol, zástupci obou základních škol na sídlišti Novodvorská a zástupce Ústavu sociálních služeb Prahy 4. Rezidentů jsme se ptali na příjemná a hodnotná místa ve veřejném prostoru Novodvorské; na místa ošklivá, zanedbaná, pocitově nebezpečná; na volnočasové aktivity obyvatel; na deficity ve vybavenosti veřejných prostranství; na možnosti regenerace veřejných prostranství nebo na využívání veřejných prostranství k venčení psů. Zástupci institucí hodnotili, jak dokážou veřejná prostranství sídliště Novodvorská naplňovat potřeby cílových skupin, s nimiž pracují (dětí různého věku, starých lidí a lidí se zdravotním hendikepem). Ředitelé základních škol také podrobně zhodnotili stav a potenciál školních areálů.

Na základě získaných podnětů a dostupných dat o území byly vytvořeny dva online dotazníkové průzkumy – pro dospělé respondenty a pro žáky ZŠ Filosofská a ZŠ Jílovská.

Pro zpracovatele studie jsou tyto údaje neopomenutelným podkladem, tj. zodpovědně je vyhodnocuje a v souhrnné zprávě uvádí, zda byly či nebyly v návrhu zohledněny a proč.

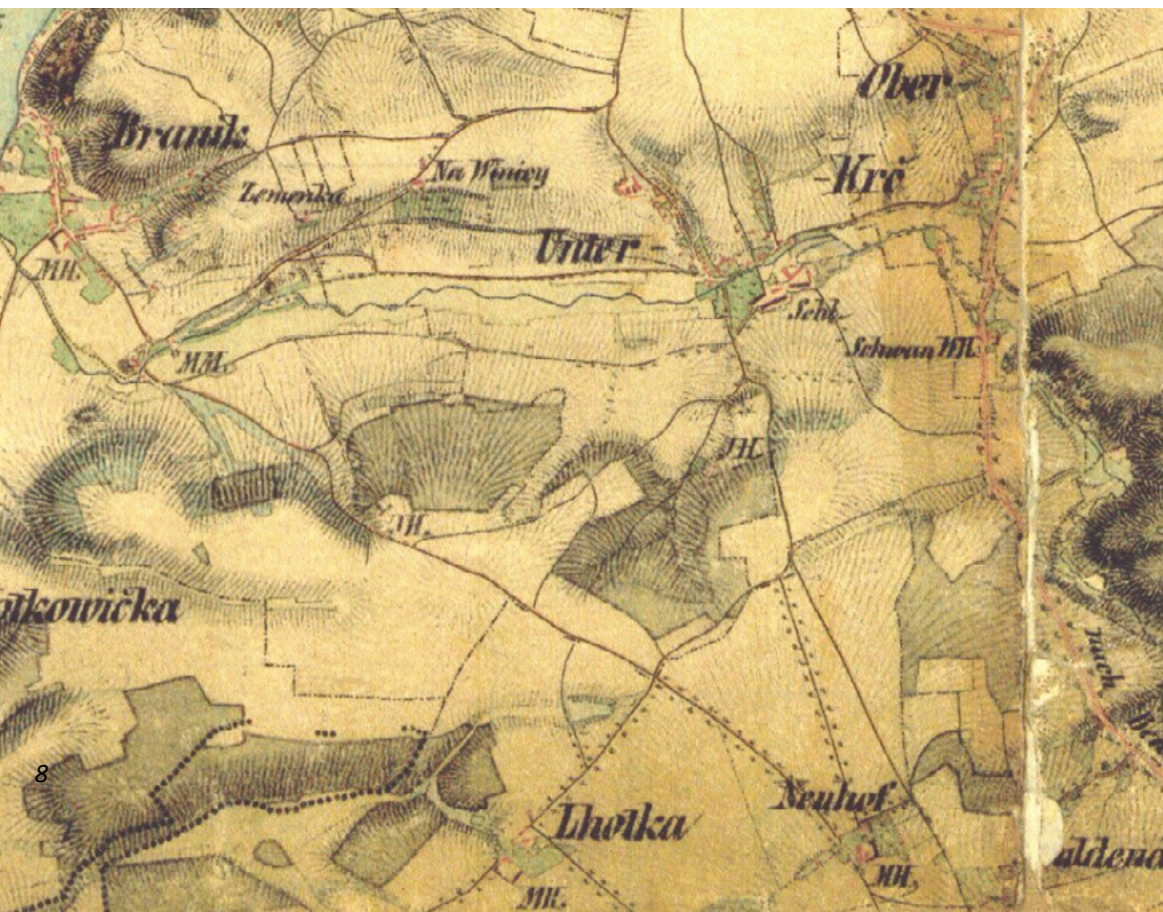
Studie byla vypracována v období od února do června 2020 s předpokládaným představením výsledků veřejnosti a ve školách v září/říjnu 2020. Všem zapojeným institucím, autorům podnětů a respondentům obou dotazníkových průzkumů upřímně děkujeme za spolupráci.

obsah

Sídliště Novodvorská	9
Veřejný prostor	13
Ulice	
Náměstí	
Parky	
Hřiště	
Předprostory škol	
Poloveřejný prostor	29
Vnitrobloky	
Areály škol	
Polosoukromý/soukromý prostor	35
Předzahrádky	
Shrnutí	37

Výsledky online dotazníkového průzkumu

- ✚ Přílohy: Výsledky online dotazníkového průzkumu pro školy
Základní sociodemografické charakteristiky

◀ Řešené území s patrnou osou Novodvorské, Císařské otisky, 1826-1843. Zdroj: oldmaps.geolab.cz

◀ Sídliště Novodvorská, řešené území (vnitřní prostor sídliště) s přesahy do Velkého háje, k biotopu Lhotka a údolí Zátěšského potoka. Zdroj: IPR Praha

sídliště novodvorská

GPS: N 50.0271797, E 14.4342622

9

Něco málo přes 7600 lidí dle SLBD 2011 obývá jedno ze sídlišť na ostrohu (270 m n.m.), šíře vymezeném Kunratickým a Lhoteckým potokem, krytém z návětrné strany lesním porostem Velký háj. S ohledem na vybavenost i technickou infrastrukturu představuje sídliště soběstačnou územní jednotku, která navíc těží z blízkosti středu města. Nákupní možnosti OC Novodvorská Plaza, drogerie Teta, lékáren a supermarketů Albert, Billa, Penny či Tesco uspokojují základní požadavky konzumní doby. Kulturní, vzdělávací i duchovní potřeby se snaží naplnit Kulturní centrum Novodvorská a drobní živnostníci (převážně gastronomické provozy, ale též textilní galanterie, kaděnictví, masáže aj.), městská knihovna, Tradiční loutkové divadlo Zvoneček, ÚMČ Praha 4 – Odbor správních agend, lékařský dům, ubytovna, Ústav sociálních služeb, školy mateřské, základní, střední odborná a základní umělecká. V bezprostřední blízkosti sídliště stojí též kostel Panny Marie Královny míru postavený v roce 1935. Na sídlišti byl opakovaně pozastaven provoz kina (původní kino KOSMOS v rámci Kulturního centra a později též multikino Cinema City v rámci Novodvorské Plazy z důvodů slabé návštěvnosti). Před stavbou sídliště zde již stál Výzkumný ústav pro sdělovací techniku A. S. Popova státního podniku Tesla. Jeho bývalý areál nyní slouží jako kancelářské provozy Besnet centrum – CPI Property Group. Východní část byla přebudována na obchodní centrum Novodvorská Plaza, za nímž se nalézá minigolf SK Tempo Praha, kde se každoročně koná mistrovství ČR.

Sídliště Novodvorská obsluhují pouze městské autobusy, které svázejí obyvatele především ke stanici metra C Kačero, odkud je dobrá návaznost na další pražské části a centrum města. Kapacitní je i spojení severozápadním směrem k stanici metra B Smíchovské nádraží. Na jihovýchod ze sídliště pokračuje ulice Novodvorská směrem Libuš, Písnice a Jesenice, na západ ulice Mariánská směrem Hodkovičky, a na severovýchod ulice Zálesí, kterou používají právě autobusy jedoucí ke Kačero. Nárůst individuální dopravy uspokojuje přítomnost benzinové stanice (křižovatka Zálesí–Nad Lesním divadlem), dobíjecí stanice ČEZ (OC Novodvorská Plaza), veřejná parkoviště i vazba na celoměstsky významné komunikace. Na severozápad ze sídliště pokračuje ulice Vrbova, přes kterou se lze napojit na Jižní spojku, která umožňuje Novodvorskému sídlišti spojení se západním (Zličín) i východním okrajem (Černý Most) Prahy a výjezdem směrem na Plzeň, Liberec či Ústí nad Labem. Napojení však komplikuje

nevhodně umístěná křižovatka s ulicí Modřanskou. Vozidla (včetně městských autobusů směřujících k Smíchovskému nádraží) musí nejprve Jižní spojku podjet za branickým hřbitovem, poté projet Braníkem, přesněji přes Branické náměstí a ulicí Ke Krči, zabočit doleva na Modřanskou ulici a odtud teprve najet na Jižní spojku.

Na základě sociodemografického přehledu (podrobněji viz Přílohy), ze kterého vyplývá, že přes 40% obyvatel je pracujících, lze konstatovat, že významnými a nejběžnějšími uživateli veřejného prostoru jsou především:

- lidé důchodového věku, jelikož z pohledu věkové skladby obyvatel analyzovaného území se jedná o poměrně starou část Prahy, kde ještě nedošlo ke generační výměně. Osoby nad 65 let věku tvoří dle dat ČSÚ v roce 2018 třetinu obyvatel sídliště.
- děti do 14 let věku, kteří tvoří zhruba 14% populace sídliště.

Tento stav se dle prognózy demografického vývoje Prahy zpracované Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy v roce 2015 nemá výrazně měnit.

Z hlediska statistik kriminality lze místní policejní obvod „Lhotka Praha IV“ hodnotit jako průměrný, mírou ani skladbou trestné činnosti nevybočující z relací obvyklých pro srovnatelné předměstské oblasti po obvodu Prahy. Policejní statistiky korespondují se subjektivním hodnocením obyvatel Novodvorské, podle nichž hlavním bezpečnostním problémem v oblasti není sledovaná trestná činnost, ale sociopatologické chování ve veřejném prostoru (jehož projevy obsadily první čtyři příčky sledovaného seznamu – popíjení alkoholu na veřejných místech, znečišťování veřejných prostranství, ničení městského mobiliáře a sprejerství, více viz Přílohy). Tento faktor je nutné zohlednit ve všech zvažovaných regeneračních opatřeních.

Sídliště Novodvorská má kromě vlastního veřejného prostoru typického pro modernistickou zástavbu (náměstí z betonové dlažby u kulturního centra, dětská hřiště a otevřené travní plochy se skupinami keřů a stromů, téměř vše ve vlastnictví Hlavního města) k dispozici ve své blízkosti i větší rekreační celky. Na severu vytváří pohledově významný svah viditelný z Pražské památkové rezervace a přírodní osu Velký Háj. Na jihu se jedná o rekonstruovaný a k rekreaci v letních měsících hojně využívaný vodní biotop Lhotka, který uvozuje vstup do Údolí Zátěšského potoka. Oba lesní útvary představují významné krajinné prvky ze zákona (č. 114/1992 Sb.), které jsou též součástí systému ekologické stability (lokální biocentra L1/143, L2/140, L3/270) a mj. vymezují i od hranice lesního porostu 50 m ochranného pásma. Východně se rozkládá též Kunraticko-michelský les (označován též Krčský les) s kilometry udržovaných cest v rozsáhlém lesním komplexu jižní části hlavního města.

Obyvatelé Novodvorské tak mohou využívat různě kvalitní venkovní prostor k trávení volného času výše uvedeného, s různou mírou soukromí, která je však na sídlišti hůře postřehnutelná (viz obr. vpravo). V následujících částech studie se budeme postupně věnovat jednotlivým tématům a prostorům podle míry jejich soukromí a jejich rozhraním – od veřejných (jakými jsou ulice, náměstí či park), přes poloveřejné (vnitrobloky a areály škol) až po polosoukromé a soukromé prostory města (jakými mohou být předzahrádky domů).

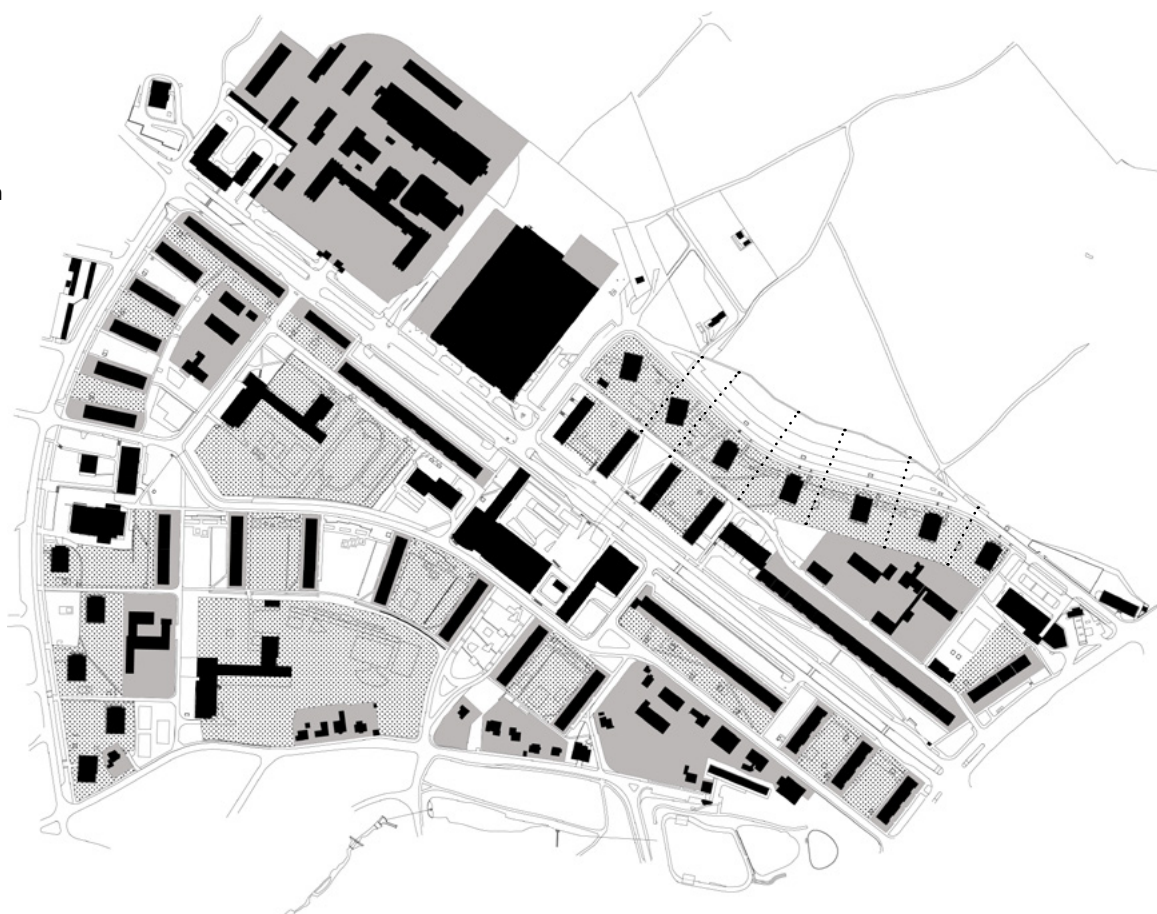
- soukromé
- ▨ poloveřejné
- veřejné
- budovy

11

- Hierarchie míry soukromí, stav

- soukromé
- ▨ poloveřejné
- veřejné
- budovy
- propustnost větších celků

- Ukázka možného odstupňování míry soukromí v území

Sídlíště Novodvorská se skládá z trojice celků, z nichž dva nalezneme na sever od ulice Novodvorská – administrativní a obchodní centrum na místě původního výzkumného ústavu a na východ od něj menší obytný celek. V původním plánu nebylo počítáno s obchodním domem nadokrskového významu, poliklinikou ani střední školou. Tyto funkce měly být dostupné a spádové v rámci zároveň budovaného sídlíště Krč, avšak časem jejich potřeba dala vzniknout OC Novodvorská Plaza či situování lékařského domu k ulici Novodvorská a dalším drobným provozům.

Hranici mezi novým administrativně-obchodním centrem a severním obytným souborem tvoří ulice Nad Lesním divadlem. Oba celky sousedí při svém severním okraji s Velkým hájem a od zbytků sídlíště jsou od západu na východ ohraničeny ulicemi Vrbova, Novodvorská a Zálesí. Na jih od ulice Novodvorská se nachází větší obytný celek ohraničený (od západu) ulicemi Vavřenova, Filosofská, Nad Koupadly a Mariánská.

Přestože sídlíště jako celek svou velikostí odpovídá zhruba dvěma okrskům¹, severní část nedosáhla dle projekčního týmu parametrů samostatného okrsku, tzn. potenciálu k vybudování vlastního centra. Z toho důvodu měla být nová výstavba vedle výzkumného ústavu pojata jako klidová obytná zóna. Většina původní vybavenosti je tedy soustředěna na jih od Novodvorské, kde jsou situována i dvě centra v docházkové vzdálenosti 10 minut v rámci celého sídlíště, napojená na MHD autobusovými linkami (nejblíže zastávka Sídlíště Novodvorská a Zátáčka) bez narušení provozu veřejného prostoru (v případě hlavního centra zajištěno výškovým oddělením oproti komunikaci Novodvorské). Obě uvedená kamenná centra uzpůsobená pro větší pohyb lidí představují formální a reprezentativní prostory sídlíště Novodvorská. Spolu s blízkým obchodním centrem koncentrují většinu komerčních aktivit a služeb.

Všechna výše popsaná tři centra a zejména jejich restaurační provozy a potenciálně i prostory základních škol mimo rámec výuky představují možná stěžejní místa setkávání. Přesto pětina všech rezidentů (téměř) vůbec netráví volný čas na sídlíšti Novodvorská. Kupříkladu též téměř dvě třetiny žáků II. stupně tráví volný čas hlavně v obchodním centru oproti možnosti trávení volného času na hlavním náměstí, přes jeho blízkost zejména k ZŠ Jílovská, což potvrzuje níže popsaná zjištění o nedostatečích a špatném hodnocení tohoto veřejného prostoru. Je to podíl vysoký, nikoliv však neobvyklý v lokalitách, kde se větší obchodní centrum nachází v blízkosti školy,

¹ Urbanistická jednotka centrálního spádového plánování ve vztahu k občanské vybavenosti. Více viz: ŠTVÁN, J. *Pravidla plánování a stavby sídlíšť*. Brno: VÚVA, 1966.

a zároveň veřejný prostor v okolí nenabízí dostatek smysluplných alternativ k trávení volného času dětí. Žáků I. stupně zařadila obchodní centrum mezi tři nejčastější možnosti „jen“ třetina, avšak 22 % jich tráví často volný čas v blízkosti Billy – supermarketu nejbližšího oběma základním školám (možnost koupě svačiny, nápojů, sladkostí a v sousedství se nachází dětské hřiště s lanovými prvky). Zhruba polovina všech respondentů tráví volný čas v areálu ZŠ Jílovská, v němž se nacházejí sportoviště ve všední dny odpoledne a o víkendech přístupná veřejnosti.

ulice

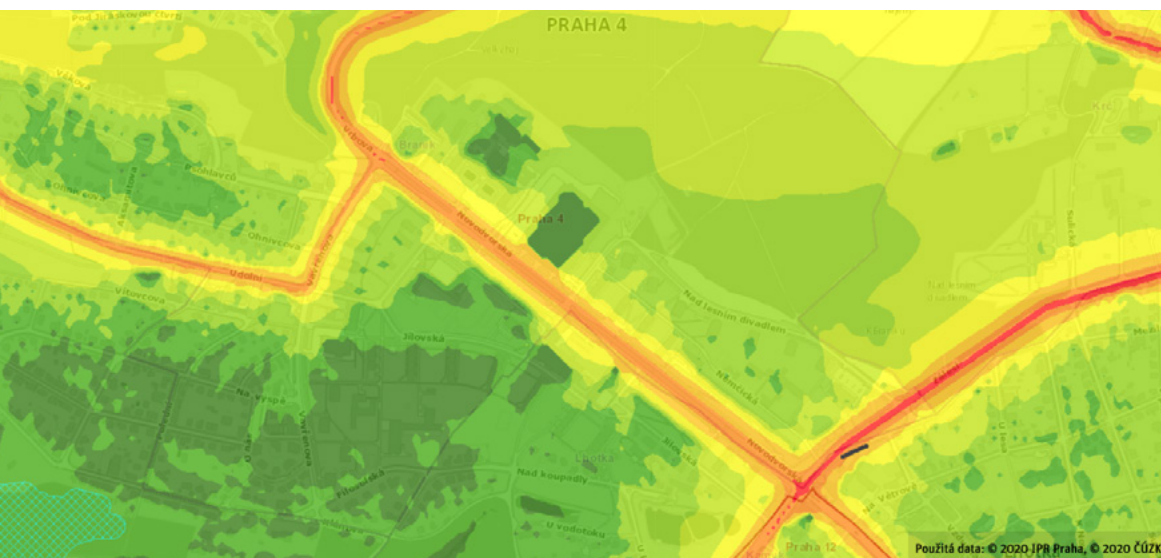
Osu území vytváří komunikace městského významu Novodvorská s integrovanou cyklostezkou. Technická správa komunikací hl. m. Prahy v současnosti sleduje intenzitu dopravy především na trasách mezi hlavními dopravními uzly. Dopravní zatížení této komunikace dle intenzit automobilové dopravy naměřených na síti v roce 2016 v průběhu 24 h jednoho pracovního dne je: 16078 vozidel denně z čehož více než 15000 jsou osobní automobily. Z východu pak přiléhá druhá větší komunikace městského významu Mariánská–Zálesí, kde projede 17494, z čehož téměř 16500 představují osobní automobily.

Tab. 1 Intenzita dopravy na hlavních tranzitních tazích

ulice	začátek	konec	délka (m)	osobní autom.	pomalá vozidla	vozidla bez MHD	bus MHD	vozidla celkem
Novodvor.	Durychova	Zálesí	860	10000	200	10200	76	10276
Novodvor.	Durychova	Gen. Šišky	1500	11100	400	11500	495	11995
Vrbova	Branická	Novodvor.	1990	9600	200	9800	455	10255
Novodvor.	Vavřenova	Zálesí	1050	15200	200	15400	678	16078
Zálesí	Novodvor.	Štúrova	1050	21800	600	22400	1211	23611
Mariánská	Novodvor.	Lhotecká	810	16300	400	16700	794	17494

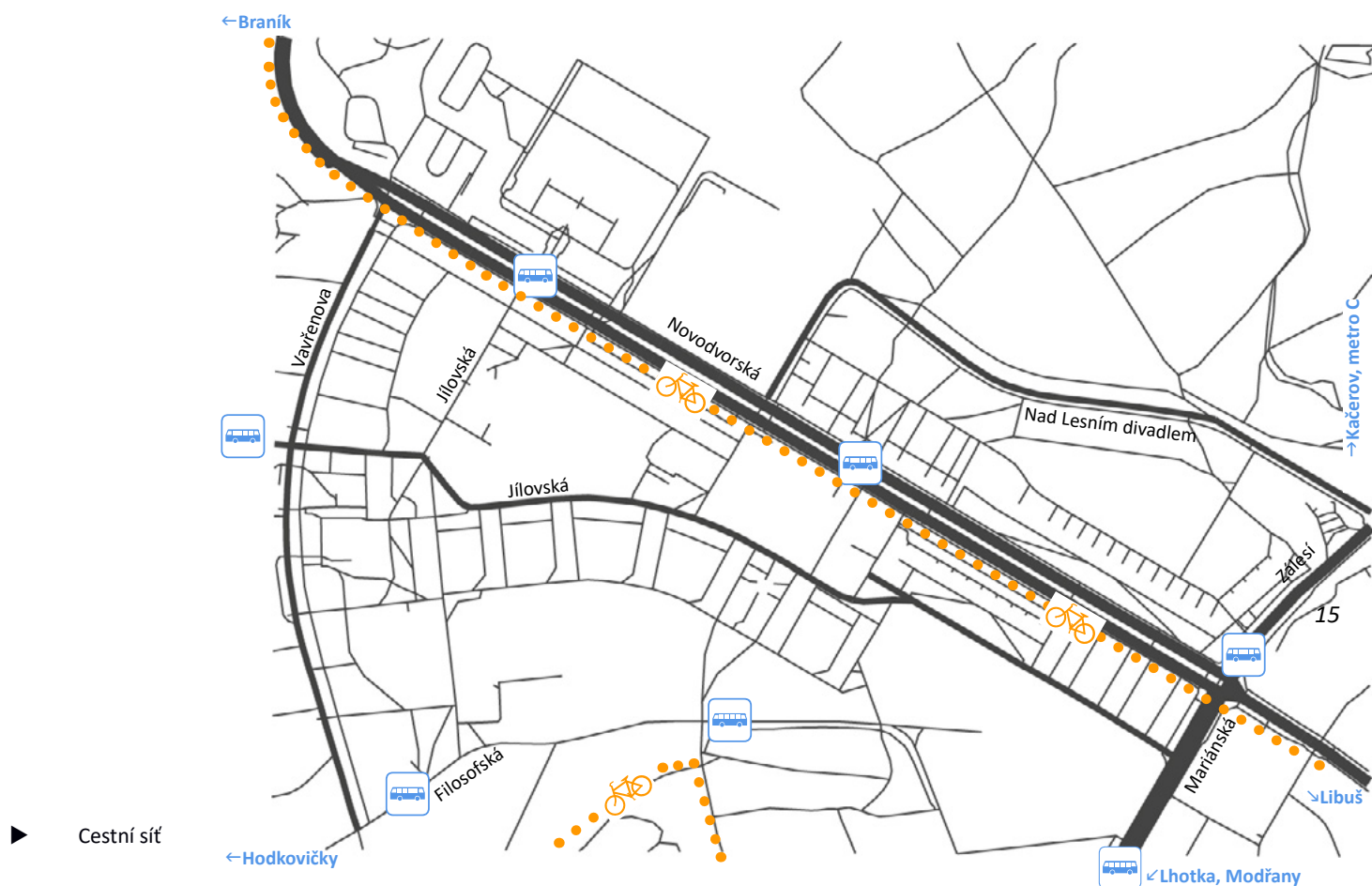
Zdroj dat: <https://www.tsk-praha.cz/wps/portal/root/dopravni-inzenyrstvi/intenzity-dopravy>

Na těchto komunikacích hluk v nočních hodinách dosahuje hladiny 60–65 dB. Přesahuje tím tak hygienické limity pro hluk a vibrace v obytných místnostech, které jsou v České republice (včetně Prahy) stanoveny v Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací ve znění pozdějších předpisů. Hluk z dopravy má vliv na okrajovou výstavbu zejména podél výše uvedených komunikací.

Hluková mapa

Sídliště Novodvorská je dobře dostupné městskou hromadnou i individuální dopravou. Tato doprava však zároveň představuje nejen značný zdroj hluku (viz schéma níže), ale též deficit parkovacích stání.

Obě části sídliště Novodvorská jsou ve svých vnitřních částech dobře pěšky prostupné. Pěšiny si však vytvořili místní a nejsou nijak upravené. Přestože bezbariérovost není silnou stránkou tohoto prostoru (výškové rozdíly komunikací, množství drobných zídek), lze konstatovat, že kromě ohrazených soukromých a školských areálů se v území z pohledu komunikace nalézá pouze jediná významnější bariéra – ulice Novodvorská. Pěší přístup je řešen několika světelnými křižovatkami či podchodem u hlavního centra.

Na jihu území prochází též podél Zátěšského potoka cyklotrasa A211, která spojuje Lhotku a Hodkovičky. Začíná u koupaliště Lhotka v ulici Nad Zátěším, pokračuje přes vilovou zástavbu Hodkoviček směrem k Vltavě. Končí v lokalitě Černý kůň, v napojení na páteřní vltavskou trasu A2. Délka trasy je 2,9 km, směrem od Lhotky k Hodkovičkám klesá o 80 výškových metrů. Jiná cyklotrasa v blízkosti nevyskytuje, pouze značená stezka pro kola mezi základními školami.

Studie dopravy v klidu vybraných částí Prahy 4, lokalita 5 – sídliště Novodvorská (září 2008, Ing. arch. M. Veleba), která se zaměřila výhradně na dopravu v klidu (nikoli koncepční rozvoj veřejných prostranství spolu s parkováním), uvádí stav 1818 veřejných parkovacích míst. Dle Pražských stavebních předpisů vychází základní potřeba pro bydlení 2800–3500 parkovacích stání. Chybí tedy téměř polovina parkovacích stání (982–1682), což způsobuje živelné parkování zejména na obslužných komunikacích.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že průměrný počet automobilů činí 1,2 automobilu na domácnost, což je mírně pod pražským průměrem. Je tedy zřejmé, že příčinou nedostatku parkovacích míst na sídlišti Novodvorská není množství aut užívaných rezidenty, ale nedostatek parkovacích kapacit na veřejných komunikacích, kde parkuje své vozy 81,3 % dotazovaných, nedostatek atraktivních alternativ k parkování “na ulici” (např. 17,1 % respondentů parkuje na placených parkovištích) a úbytek parkovacích stání v souvislosti s novou výstavbou (př. Vavřenova – výstavba KOTI Braník, Jílovská).

Dle výše zmíněné studie je efektivnost řešení závislá na velikosti investice. Menšími stavebními úpravami na terénu lze dosáhnout spíše lokálního (a možná pouze dočasného) zlepšení stavu, nikoli uspokojení potřeby. Při současné potřebě by tato “drobná” opatření na terénu spolu s obslužnými komunikacemi zabrala velkou část zeleně. Studie též uvádí, že kapacitní možnosti na terénu jsou téměř vyčerpány a více nerozvíjí potenciál vnitrobloků. Z těchto důvodů je potřeba se na situaci podívat komplexněji. Navíc nákladnější investice do parkování jej přeměňují v placenou službu, za kterou 65,9 % je ochotno platit částku do 500 Kč měsíčně, 30 % respondentů od 500 do 1000 Kč měsíčně a pouze 4,1 % respondentů je ochotných platit za jedno parkovací stání více než 1000 Kč měsíčně.

Takovéto větší investice představují podlažní garážové objekty (tzn. podzemní, polozapuštěné i nadzemní parkovací domy). Pro 27,6 % tazatelů je možnost výstavby nadzemních parkovacích domů na sídlišti obtížně přijatelná. 58,5 % respondentů se domnívá, že výstavba parkovacích domů přijatelná je, pokud budou vhodně umístěné a architektonicky přijatelně ztvárněné. Pro 42,3 % rezidentů je důležité, aby se parkovací dům nacházel v pohodlné docházkové vzdálenosti (max. 300 až 400 metrů) od jejich bydliště. Pro 30,1 % respondentů je to potenciálně zajímavá možnost v případě, že parkování bude cenově dostupné (do 1500 Kč měsíčně). Možnosti této vhodně umístěné výstavby, které se však nelimitují pouze na otevřený garážový několikapatrový objekt na terénu, má smysl dále prověřovat a diskutovat s místními obyvateli.

Přestože účastníci kvalitativního dotazování, které předcházelo vytvoření dotazníkového průzkumu, několikrát zmínili, že změny ve vedení autobusových linek v roce 2012 vedly ke zhoršení dostupnosti Novodvorské městskou hromadnou dopravou, je tento druh dopravy stále hojně využíván (59 % respondentů využívá MHD denně či několikrát do týdne, dalších 20 % několikrát do měsíce).

- stání na veřejných komunikacích
- veřejná parkoviště na terénu
- vyhrazená parkoviště na terénu
- garážové objekty

► Doprava
v klidu, stav

► Povrchová stání
v ulici Jílovská,
Nad Lesním
divadlem či
u bytových domů
v Němčické

V souvislosti s revitalizací veřejného prostoru uvnitř sídliště a se vznikem nových předpisů zadat urbanisticko-dopravní studii, která by umožnila postupný koncepční urbanisticko-krajinářský a dopravní rozvoj lokality. Studie by se zaměřila na provoz na komunikacích – pěší (prostupnost), cyklo, hromadnou i individuální dopravu, vč. parkování, a zároveň s tím by řešila uspořádání veřejného prostoru a jeho hierarchie a navrhla etapizaci jednotlivých projektů (více viz další kapitoly). Studie by z pohledu parkování v koordinaci s revitalizací veřejného i poloveřejného prostoru prověřila a naplánovala na území zejména následující možnosti: podzemní parkování či polo-zapuštěné parkování pod vnitrobloky, automatické zakladače u panelových domů a stání podél komunikací.

Jako podklad pro urbanisticko-dopravní studii otevřít prostor pro diskusi s veřejností o vybraných možnostech parkování vyplývajících ze Studie dopravy v klidu, zejména o:

- patrových garážových objektech (nadměrných i podzemních), jejich typech, možnostech umístění i možnostech vlastnictví (př. družstevní výstavba),
- automatických zakladačích,
- úpravách komunikací s ohledem na zvýšení počtu parkovacích stání.

V souvislosti s revitalizací vnitřních komunikací sídliště uvážit návrh Studie dopravy v klidu (2008, viz výše) na rušení nevhodných parkovacích míst (pouze nejnnutnějších při změně uličního profilu a pro zlepšení bezpečnosti, např. ulice Vavřenova a Němčická, nebo v rámci obytné zóny) a přidání zejména podélných parkovacích stání, výjimečně šikmých, např. Podél ulic Jílovská, Novodvorská a dalších.

Prověřit nesoulad dopravního značení v ulici Jílovská s ohledem na možnosti parkování

Poblíž základních škol prověřit s veřejností a realizovat možnosti krátkodobých parkovacích stání pro potřeby rodičů přivázející své děti (pro ZŠ Filosofská navrženo ve studii Bezpečné cesty do školy)

Prověřit možnosti parkovacích stání k pronajmutí (500 Kč/měsíc) v areálu Besnet Centra (obyvatelé o možnosti pravděpodobně nevědí)

Prověřit možnosti využití parkovacích stání k v OC Novodvorská Plaza ve večerních a nočních hodinách

Prověřit úpravu linek MHD, jakožto prevence ke zvyšování využití individuální dopravy. Návrh místních obyvatel:

- linka 106 s častějším intervalem trasována mezi zastávkami Na Lysinách a Jílovská ve stopě linky 121 a za Klánovou odbočit do Vavřenovy (přemístit sem zastávky Filosofská a Zatáčka) a dále pokračovat ve své trase,
- prodloužit linku 106 z Kačerova přes Brumlovku na Budějovickou,
- linka 121 mezi zastávkami Na Lysinách a Filosofská trasována ve stopě linky 106, po odbočení do Vavřenovy vrátit do původní trasy.

19

► Ukázky obslužných komunikací s podélným parkováním

berlin

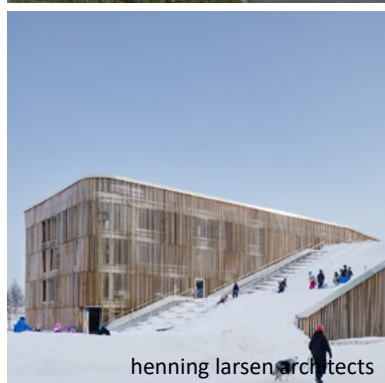

berlin

west 8

► Ukázky parkovacích domů

henning larsen architects

vaum

jaja architects

Stav

Místní komunikace, zejména pak ty obslužné a příjezdové uvnitř sídliště, včetně chodníků mají rozbité povrchy, často prorůstající trávou či kořeny. Obyvatelé si stěžují i na nedůslednost úklidových služeb (uklizení chodníků i vyprazdňování košů) bez následné kontroly. Výsledkem jsou pak všudypřítomné odpadky a nedopalky cigaret na chodnících i betonových květnících na Novodvorské.

Pohyb pěších, cyklistů i motorových vozidel stěžují též bariéry v prostoru – nízká zelená zábradlí, vysoké obrubníky a nízké nástupy u autobusových zastávek, betonové bloky u ZŠ Filosofská či v ulici Nad Lesním divadlem, kde významnou bariéru tvoří i parkoviště nebo všeobecně nevhodně zaparkovaná auta (vč. živelně parkujících aut rodičů, kteří vozí ráno své děti do místních základních škol). Překážky v prostoru vyvolávají potíže i při zásazích IZS, svozu odpadu nebo snižují bezpečnost provozu zhoršenými rozhledovými podmínkami pro všechny účastníky, komplikují průchod či nadměrně zužují průjezdní profil (př. Jílovská). Respondenti uvedli též komplikovaná dopravní křižování:

- Vavřenova/Filosofská/Klánova
- Vavřenova/Údolní
- Údolní a Klánova
- úsek před ZŠ Filosofská
- úsek mezi MŠ a ZŠ Jílovská
- Nad Lesním divadlem/nepřehledný výjezd z parkoviště u supermarketu Penny (problematické přecházení na přechodu pro chodce)
- Novodvorská/Nad Lesním divadlem
- Novodvorská/Vavřenova/Vrbova
- Novodvorská/Mariánská/Zálesí

Problémem pro pěší je i nedostatečně osvětlený podchod pod Novodvorskou ulicí a plošně řešení pohybu cyklistů (návaznosti na celopražskou síť cyklotras a cyklostezek, sjezdy na vozovky, bezpečné odložení kol). Mezi dětmi je vysoký podíl těch (27 %), kterým pro jízdu na kolech, koloběžce nebo kolečkových bruslích, sídliště nenabízí vhodné možnosti.

◀ Ukázka stavu povrchů a prostorových bariér (od vysokých obrubníků po parkující auta)

Možnosti rozvoje

Z důvodu zajištění bezpečnosti provozu před základními školami omezit vjezd vozidel do ulic Jílovská od křižení s ulicí Údolní a ulice vedoucí k ZŠ Filosofská

Provéřit s veřejností návrh projektu Bezpečné Cesty do školy – ZŠ Filosofská, Praha 4, dopravní studie (listopad 2017, Ing. K. Syrový) a následně realizovat (více viz kap. Předprostory škol)

Zvýšit pěší prostupnost sídliště (viz níže návrh na dopravně–urbanistickou studii, kap. Parkování) a stávající vyšlapané pěšiny povrchově upravit (přírodní propustné povrchy)

Snížit bariérovost – při rekonstrukcích chodníků upravit nájezdy, rampy, zvýšit nástupy autobusových zastávek, aby se snížil výškový rozdíl mezi chodníkem a plošinou autobusu

V návaznosti na zpracování urbanisticko-dopravní studie zmíněné v předcházející kapitole zpracovat projekt na revitalizaci:

- ulice Novodvorská, vč. řešení parkování a přilehlých prostor (např. předprostory bývalého výzkumného ústavu A. S. Popova, OC Plaza či obytných budov)
- ulice Vavřenova s ohledem na potřebu zvýšit počet parkovacích stání a vybudování autobusových zálivů s případnou změnou trasy linky 106 i 121 (viz níže kap. Parkování)
- ulice Jílovská, která by zajistila bezpečný průjezd pro hasičské a popelářské vozy, zvýšila počet parkovacích míst a navrhla možnosti sezení podél ulice (v návaznosti na dopravně–urbanistickou studii – viz kap. Parkování)
- ulice Nad Lesním divadlem a v rámci ní prověřit možnost úpravy parkoviště a jeho prostupnosti směrem do Velkého háje (spolu s potenciální revitalizací hranice lesa)

21

Revitalizovat vyvýšené betonové záhony u zastávky autobusu Novodvorská směrem k hlavnímu náměstí

Doplnit více laviček na Novodvorskou ulici v úseku mezi zastávkami autobusu Novodvorská a sídliště Novodvorská

Dostatečně osvětlit pěší podchod pod Novodvorskou ulicí

Zajistit bezpečné přechody v ulici Nad Lesním divadlem, zejména v okolí mateřské školy

Provéřit úpravu přednosti v jízdě na křižovatce Vavřenova × Údolní (přímo Vavřenovou), příp. řízení světelnou signalizací s preferencí přímého směru Vavřenovou a levým i pravým odbočením z Údolní do Vavřenovy ve směru od Braníku

Provéřit možnost zavedení režimu obytné zóny na obslužných komunikacích uvnitř sídliště.

► Ukázky obslužných komunikací a hlavní třídy s pásem pro tramvaje či autobusy

náměstí

Hlavní centrum

Stav

Hlavní centrum – veřejné prostranství čtvrtového významu² zaujímající velkorysý prostor s režimem pěší zóny, sousedí s ulicí Novodvorská – je umístěno do geometrického středu sídliště, obklopeno objektem s ochozy, s vybavením nadokrskového významu – původním kinem, kulturním domem a společenským sálem, restaurací a vinárnou, spořitelnou, poštou, velkoprodejnou potravin a dalšími službami (ubytovnou, městskou knihovnou, loutkovým divadlem, lékařským domem aj.) a prostornou plochou náměstí s vodním prvkem. K tomuto centru spádne i severní část sídliště, a to přímým propojením podchodem pod ulicí Novodvorská.

Stavba kulturního domu jakožto posledního objektu výstavby sídliště byla dokončena roku 1970 a rekonstruována v roce 2000. Monolitická konstrukce s tvárniceovým obvodovým zdívkem skrývala knihovnu a kinosál, víceúčelový sál s jevištním zařízením a scénickým osvětlením nadále využívaným k divadelním a koncertním účelům. Kino po roce 1989 neodolalo konkurenci. Podobně však v roce 2008 ukončilo provoz nové multikino v rámci OC Novodvorská Plaza. Názory místních též poukazují na výrazný úpadek kulturního centra v posledních letech. Kulturní centrum tak funguje spíše jako hezky natřená kulisa z pohledu náměstí a oprýskaná stěna, kolem které se živelně parkuje při pohledu z druhé strany.

Hlavní náměstí hodnotí všichni respondenti (dospělí i děti) jako nepříliš zajímavý nebo příjemný prostor, který se po setmění stává pocitově nebezpečným především v souvislosti s otevřenou konzumací alkoholu. S ohledem na to, že se jedná o urbanisticky centrální veřejný prostor sídliště, není příznivé ani výsledné hodnocení pocitu bezpečí přes den, natož po setmění. V komentářích opakovaně zaznělo, že v teplých měsících slouží vodní prvek jako „umývárna“ lidí bez domova a psů a toto chování je strážníky přehlíženo/tolerováno.

Pocit bezpečí úzce souvisí mj. s nedostatečnou čistotou a údržbou tohoto prostoru. A přestože o hlavním náměstí respondenti soudí, že je celkem přehledné a slušně osvětlené, neláká vzhledem k výše popsaným okolnostem k tomu, aby se tam návštěvník zdržoval déle, než je opravdu nutné. Výsledky dotazníkového průzkumu potvrzují také názor vícero účastníků kvalitativního zjišťování, že se zhoršila nabídka rozmanitých služeb na náměstí a v jeho nejbližším okolí. Děti by dokonce raději trávily čas před OC Novodvorská plaza, u Billy, a dokonce ve Velkém háji nežli zde, a nenaláká je ani pobočka Městské knihovny. Návštěva místní knihovny je nejméně frekventovanou aktivitou dětí podle výsledků žákovského průzkumu.

Možnosti rozvoje

Revitalizovat předprostor Lékařského domu a objektu ÚMČ Praha 4 – Odboru správních agend.

V souvislosti se studií Rekonstrukce náměstí Novodvorská (Nedvěd architekti, 2009) otevřít diskusi s vlastníky a v místě působícími firmami nad koncepční revitalizací hlavního náměstí před Kulturním centrem a jeho využití

Ve spolupráci se soukromým vlastníkem revitalizovat nevyužívané jižní atrium jakožto jeden ze vstupních prostorů náměstí, který jej propojuje se střešním parkovým prostorem uvnitř sídliště směřujícím do ulice Nad Koupadly.

² UNIT architekti. *Generel veřejných prostranství Prahy 4* [online]. 2018. Dostupné z: <http://www.praha4.cz/file/IVh31/GVP-P4.zip>

³ AHMP, Zápisy ze zasedání předsednictva, rady, pléna a zastupitelstva ÚNV, NVP a HMP (1945–1994), zápisy z jednání rady HMP z 1962, od s. 72

V zájmu snížení počtu přestupků proti veřejnému pořádku prostor náměstí monitorovat kamerovým systémem.

Instalovat lepší osvětlení podchodu pod Novodvorskou ulicí, který propojuje hlavní náměstí se severní částí sídliště.

Rozšířit nabídku Kulturního centra – koncerty, pohybové kurzy pro seniory, taneční večery, cestovní kanceláře, výtvarné kurzy pro seniory, klubovny pro mládež, vnitřní prostor, kde se lze scházet a povídat si, který chybí 36 % dotazovaných dětí.

Zvýšit sociální kontrolu místa rozšířením nabídky komerčního využití prostor otevírajících se do náměstí a okolí objektu Kulturního centra (např. motivovat soukromé subjekty minimálním nájmem ploch aj.), případně zpracovat studii proveditelnosti podnikatelských možností objektu (feasibility study).

► Hlavní centrum, stav

► Živé náměstí a bezpečný podchod

Vedlejší centrum (okolí supermarketu Billa)

Stav

Druhé, vedlejší centrum se nachází na ose jižní části sídliště při jeho západním okraji (Vavřenova). Původně, jakožto lokální centrum, mělo nabízet restaurační zařízení s terasou, prodejnu a „osvětovou besedu pro 6000 obyvatel“ (nerealizováno)³. Dnes se zde navíc nalézá lékárna, sídlo Dětské skupiny Ježek, dětské hřiště a parkoviště přidružené k prodejnímu provozu. Vytvoření dvou center přispělo k oživení vnitřního prostoru sídliště a zlepšilo dostupnost základní vybavenosti.

Ve dne je tento prostor hodnocen dotazovanými spíše bezpečně, avšak po setmění, možná s ohledem na prázdné parkovací plochy a nízkou přirozenou sociální kontrolu pocit bezpečí výrazně klesá. Veřejné prostranství kolem Billy lze tedy ve shodě s názory všech účastníků průzkumu označit nikoliv za vyloženě nebezpečné či nepřehledné, ale rozhodně ne pěkné, dobře udržované a zajímavé místo vhodné k trávení volného času. Kupříkladu děti si raději sednou na svačinu do Velkého háje, nežli by trávili svůj volný čas v okolí Billy, na hlavním náměstí či před OC Novodvorská Plaza.

◀ Prostranství kolem supermarketu Billa, stav

Možnosti rozvoje

Zpracovat koncepční studii revitalizace prostoru kolem supermarketu Billa, která by nabídla nejen parkování, ale též důstojný veřejný prostor pro konzumenty služeb. Do řešeného území je vhodné zahrnout též území přes ulici Vavřenova, mezi ulicemi Údolní a Vítkovcova.

parky

Sídliště Novodvorská obklopují rozlehlé plochy přírodního charakteru. Na severozápadě je navštěvovaná Třešňovka, na severu se nalézá Velký háj a na jihu navazuje na biotop Lhotka údolí Zátíšského potoka.

Velký háj

Stav

Rozlehlá lesní plocha v soukromém vlastnictví, i přes nedostatky s ohledem na údržbu, stav mobiliáře či péči o zeleň, slouží během dne některým obyvatelům sídliště i dětem k procházkám, vyjíždkám na kole nebo jiným formám rekreace. Návštěvníci háje ale upozorňují, že se v něm vyskytují “tábory” lidí bez domova a hromadí se nepořádek. Je pochopitelné, že pro většinu respondentů není příjemné na takový tábor a jeho obyvatele narazit, a obzvláště ne v potměšlém nepřehledném lesním porostu po západu slunce. Dotazníkový průzkum tak v této oblasti ukázal nízké hodnocení nočního pocitu bezpečí.

Možnosti rozvoje

S vlastníkem jednat o možnostech revitalizace Velkého háje, která by řešila udržitelnost pozemků určených k plnění funkce lesa a současně potřeby pro volnočasovou rekreaci, prostupnost území pro pěší i cyklisty, pravidla pro pohyb psů, osvětlení hlavních cest a plán péče a údržby

Revitalizovat hranici lesa a zastavěného prostoru

Dle Generelu veřejných prostranství soustředěním rekreačních cílů (parků a vstupů do lesa) podél hranice zastavěného území vzniká potenciál (zejména při severní hranici) jejich propojení linií zelené prostupnosti a přístupnosti – tematickou stezkou vybízející k procházkám.

Řešení nabízí revitalizaci cesty podél lesa a vstupů do něj, zkvalitnění vstupu na hřiště minigolfu a úpravu parkování (viz výše)

Instalovat lavičky podél cest a koše na odpady, vč. sáčků na psí exkrementy

Údolí Zátíšského potoka

Stav

V údolí Zátíšského potoka, zmiňované často jako oblíbené místo rekreace dospělými účastníky kvalitativního zjišťování, tráví volný čas spíše dospělí nebo rodiny s dětmi. Na cestě podél potoka se často vyskytují pejskaři, kteří hojně využívali i prostranství kolem vodní plochy U Vodotoku. Pobyt v údolí však znepříjemňuje značný výskyt potkanů.

Možnosti rozvoje

V součinnosti s hl. M. Prahou otevřít odbornou i veřejnou diskusi o možnostech revitalizace údolí Zátíšského potoka, která by řešila udržitelnost přírodě blízkého území a současně potřeby pro volnočasovou rekreaci, prostupnost území pro pěší i cyklisty, pravidla pro pohyb psů a plán péče a údržby

Obnovit psí hřiště v prostoru rekreační zeleně "U Vodotoku", případně vymezit další psí loučky (např. u minigolfu)

Instalovat lavičky, koše s zásobníky se sáčky na psí exkrementy

Třešňovka

Stav

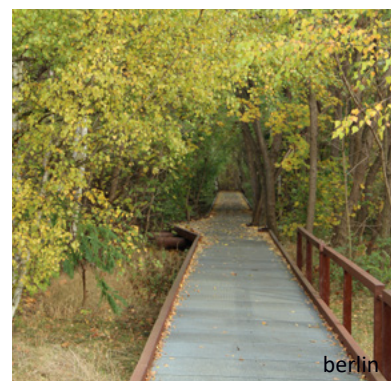
Prostor Třešňovky se nachází na severozápadě od sídliště Novodvorská a je přístupný z ulice Psohlavců. Obyvatelé sídliště sem rádi chodí venčit psy, což se jiným, kteří sem přijdou za procházkami, nelíbí.

Možnosti rozvoje

S vlastníky jednat o možnostech údržby, přístupu a prostupnosti Třešňovky

Stanovit pravidla pro pohyb psů

Instalovat odpadkové koše a zásobníky se sáčky na psí exkrementy

hřiště

Stav

Respondenty zajímají aktivity rovnoměrně na škále od venkovního cvičení a městských sportů přes jízdu na kole a jiných prostředcích, po různé míčové, skupinové a volné hry nebo venčení a trénování psů. V poměru k podílu respondentů z řad žáků, kteří se venkovním aktivitám pravidelně nebo poměrně často (denně/několikrát týdně nebo několikrát měsíčně) věnují, je patrný výrazný deficit zázemí pro městské sporty (25 %) a míst pro venčení a výcvik psů (21 %). Nejvíce žáků (64 %) postrádá příjemný venkovní prostor, kde se lze scházet a povídat si s kamarády. K zamyšlení vede i poměrně vysoký podíl žáků, kteří uvedli, že na sídlišti Novodvorská vnímají nedostatek vhodných míst k procházkám (26 %) a pro jízdu na kolech, koloběžce nebo kolečkových bruslích (27 %). Důsledkem je, že se mnoho žáků schází s kamarády v obchodním centru nebo si povídají na lavičkách, houpacích a jiných herních prvcích na hřištích určených pro mladší věkové skupiny, které pak více vnímají deficit dostupnosti hřišť, kde by se mohly věnovat pohybovým aktivitám a hrát míčové hry.

Přestože si obyvatelé cení dostupnosti hřiště pro seniory, opravené sportovní plochy u MŠ Němčická, lanové pyramidy na dětském hřišti u Billy či otevření areálu ZŠ Jilovská veřejnosti, spokojenost respondentů s hřišti na sídlišti Novodvorská je průměrná, zejména s ohledem na rozmanitost hřišť a jejich herních prvků, a mírně podprůměrná ve vztahu k údržbě a stavu herních ploch a jejich vybavení.

26

Možnosti rozvoje

Přizpůsobit stávající i nová hřiště pro mladší děti jejich doprovodu, přinejmenším zajistit možnost sezení přímo na hřišti a v jeho blízkosti, a při výběru mobiliáře brát ohled na možnost doprovodu staršími osobami

Obnovit hřiště pro starší děti mezi panelovými domy Jílovská 33–39 a 41–47

Jednoznačná podpora dětí i dospělých obnovy hřiště pro starší děti (nejvyšší průměrná hodnota 2,42, ani jednou nezvolená možnost rozhodně ne) potvrzuje informace z kvalitativního zjišťování názorů, že na sídlišti Novodvorská je deficit volnočasové vybavenosti pro tuto věkovou skupinu (od prostoru pro míčové hry, setkávání, kreslení na zemi a street art až po zázemí pro městské sporty).

Obnovit či zrušit stávající hřiště – zarostlá pískoviště aj., případně je využít pro výstavbu nové herní/sportovní plochy (např. pro venkovní workout, fitness, setkávání starších dětí, aj.)

Vytipovat místa pro realizaci venkovního workout/fitness (s podporou místních dodavatelů, např. <http://www.workoutspirit.cz>, <http://www.hybaj.cz>), případně i s prvky pro parkour.

V případě úpravy režimu pohybu psů v intravilánu sídliště lze plochy určené k pohybovým aktivitám neoplocovat, aby nevznikaly nové bariéry ve veřejném prostoru bránící jeho přehlednosti, čitelnosti a mající tak vliv na pocit bezpečí.

Dopravní hřiště pro předškolní i školní děti jako samostatná plocha nebo ve zjednodušené formě jako rozšíření nabídky stávajících či plánovaných hřišť

Sportovní hřiště u MŠ Němčická – doplnit lezeckou stěnu

27

► Ukázky dětských hřišť pro starší i mladší děti

předprostory škol

Stav

I přes množství aut, která vozí žáky do školy/ze školy, jsou poměrně dobře hodnoceny z hlediska bezpečnosti a údržby předprostory obou škol; zejména z důvodu, že po dobu, kdy jsou školy v provozu, zde funguje přirozená sociální kontrola významně omezující výskyt nejrozumnějších forem sociopatologického chování a drobné kriminality.

Obyvatelé však upozornili na:

- nedostatečné zajištění bezpečnosti v ranních hodinách, kdy se před školami (zejm. před ZŠ Filosofská) kumuluje množství aut přivázejících děti do škol,
- otáčení vozidel na přechodu pro chodce přes ZŠ Jílovská,
- údržbu stromů a povrchů v okolí ZŠ Jílovská,
- prvky zamezující průjezdu aut u ZŠ Filosofská zahrazují cestu i pěším.

Možnosti rozvoje

28

Upravit prvky zamezující vjezdu aut před ZŠ Filosofská, aby neblokovaly pěší průchod

Prověřit s veřejností návrh projektu Bezpečné Cesty do školy – ZŠ Filosofská, Praha 4, dopravní studie (listopad 2017, Ing. K. Syrový) a následně realizovat, avšak se zachováním možnosti příjezdu k hlavnímu vstupu pro občasné zásobování

Revitalizovat předprostor ZŠ Jílovská – zpracování studie úprav předprostoru ZŠ Jílovská, která by řešila nejen dopravní problematiku (pohyb a parkování aut, pohyb a bezpečnost pěších), ale též poskytla základní škole důstojný vstupní prostor, např. s možností posezení pro doprovod dětí či bezpečného odložení kola či koloběžky

Revitalizovat předprostor ZŠ Filosofská s podmínkou projednání zpracované studie z roku 2018 (krajinná architektura M²) s obyvateli širšího okolí, následném zapracování připomínek veřejnosti a dále s podmínkou úpravy projektu na základě redukce finanční náročnosti realizace.

zš balabenka

zš u vršovického nádraží

zš brno - jundrov

Ukázka úpravy
předprostoru
základních škol

Sídliště Novodvorská získalo pojmenování podle Nových Dvorů. Tato osada vznikla v 18. století na katastrálním území obce Lhotka (první zmínka o Lhotce již z roku 1368) a na přelomu 19. a 20. století čítala 12 domů a kolem 120 obyvatel.⁴ Z pohledu památkové péče cenný urbanistický soubor modernistické zástavby určené především bydlení z let 1964–1969 podle plánu architektů Aleše Bořkovce a Vladimíra Ježka se nachází západně od původní osady na katastrálním území Braníka a Lhotky podél stejnojmenné ulice, která je patrná na historických snímcích jako cesta vedoucí z osady Nové dvory směr Braník. Na území vzniklo kromě pražského kina KOSMOS (nyní kulturní centrum Novodvorská) 3691 bytů pro 12 500 obyvatel.⁵

Původní zastavovací plán z roku 1959 na výměře 38 ha počítající s řádkovou zástavbou pětipodlažními domy s převážně dvoupokojovými byty byl opuštěn ve prospěch nového plánu z roku 1962, v rámci něhož bylo území rozšířeno jižním směrem o 27,7 ha. Tehdy nejjižnější část Prahy zabírala před výstavbou především pole a zahrady roztroušené individuální zástavby chat a vil ze třicátých let.⁶ Pouze na severní straně již tehdy stál Výzkumný ústav spojové techniky z 50. let, který autoři museli do návrhu včlenit. S cílem vytvořit veřejný prostor nový návrh rozvolňoval zástavbu, průměrná podlažnost stoupla na 9,15 patra a sídliště Novodvorská se tak mělo stát dominantou jižního panoramatu, do jehož exponovaných okrajů byly umísťovány řady čtrnáctipodlažních věžových domů, které pomáhají členit sídlištní siluetu.⁷

Zeleného prostoru a volného veřejného či poloveřejného prostoru vhodného k setkávání a každodenní rekreaci je i mezi panelovými domy velké množství, ale svou kvalitou se od sebe příliš neliší. Rozlehlejší prostory se nacházejí uprostřed zástaveb a přiléhají k místním centrům. Z pohledu Generelu veřejných prostranství postrádají jasnější organizaci a náplň, a vzhledem k rozsahu ploch i kvalitní údržbu. Vzniká tak prostor pro rozvoj – podrobnější vymezení veřejných prostranství a řešení parteru. To potvrzuje i dotazníkový průzkum, v němž 64 % dotazovaných dětí postrádá příjemný venkovní prostor, kde se lze scházet a povídat si s kamarády, v důsledku čehož tráví více času v obchodním centru. K zamyšlení vede i poměrně vysoký podíl žáků, kteří uvedli, že na sídlišti Novodvorská vnímají nedostatek vhodných míst k procházkám (26 %) a pro jízdu na kolech, koloběžce nebo kolečkových bruslích (27 %). Přitom sídliště Novodvorská má potenciál nabídnout možnosti pro všechny typy volnočasových aktivit: společenské akce (sousedské i veřejné), příjemný ven-

⁴ BORKOVSKÝ, I., a kol. *Dějiny Prahy*. Praha: SNPL, 1964.

⁵ *Atlas Česka* [online]. atlasceska.cz, 2007–2008 [cit. 2009–05–18]. Kapitola Sídliště Novodvorská.

⁶ AHMP, Zápis zasedání předsednictva, rady, pléna a zastupitelstva ÚNV, NVP a HMP (1945–1994), zápis z jednání rady HMP z 1962, od s. 72

⁷ BALÁŠ, P. *Sídliště Novodvorská – architektura a urbanismus*. Praha, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Katolická teologická fakulta, Ústav dějin křesťanského umění.

kovní i vnitřní prostor k setkávání a procházkám, zázemí pro městské sporty (skate, koloběžky, parkour...) a cvičení, míčové a jiné hry, jízdu na kole, koloběžce i učení se dopravním předpisům nebo venčení a trénování psů a jiných domácích mazlíčků.

vnitrobloky

Stav

Prostor sídliště je založen jako volná travnatá plocha bez oplocení (s výjimkou školních a soukromých areálů či některých ploch parkovišť) s omezeným množstvím záhonů, s rozvolněnými, leč jasně oddělenými skupinami stromů a keřů (původní záměr krycí funkce rušivých prvků a zcelování prostoru) a s nejnútnejšími a účelně směřovanými cestami. Plochy doplňuje základní mobiliář (dle respondentů nedostatečně zejména s ohledem na možnosti sezení), dětská hřiště (původně s typickými prolézačkami z kanalizačních trubek či u jednoho z objektů uměle vytvořenou rampou k sáňkování) a drobná architektura projektovaná architektem Bořkovcem (především různé typy zídek, tvárnice či betonové s nepravidelně vynechaným otvory), která často uzavírá obytné prostory mezi deskovými domy.

Rostlinný materiál pro sadové úpravy byl vybrán hlavně z druhů společenství *carpineto-quercetum* (dub, habr, babyka, lípa, javor), které měly oživovat jehličnany (především borovice). Do ulice Nad Koupadly byla vysazena jednostranná alej jeřábu obecného. Školy lemují původně husté pásy vzrostlé zeleně tvořící pomyslnou ochrannou bariéru vůči okolí. Původní ovocné stromy na parcelách, které v rámci výstavby měly připadnout školním zařízením, se ponechaly jako základ školních zahrad – ovocných sadů.

30

V průběhu kvantitativního šetření bylo zjištěno, že lidé netráví příliš mnoho času ve vnitřním prostoru sídliště, a to ani posezením na lavičkách. Na otevřených travních cích, stejně jako na dětských hřištích, pak svůj volný čas tráví jen třetina mladších žáků (pohybujících se významněji v blízkosti svého domova) a pouze pětina starších. Nízká míra využívání laviček, přestože velká část respondentů chodí pravidelně na procházky (avšak spíše do sousedství Novodvorské), svědčí o špatném stavu nebo umístění laviček a nedostatečných veřejných prostranstvích, kde jsou umístěny (a která nelákají k posezení). Vnitřní prostor sídliště je i přes kladné subjektivní hodnocení zelených ploch se vzrostlými stromy vnímán zejména jako nedostatečně udržovaný (rozbité povrchy chodníků s vyčnívajícími poklopy šachet, drobné bariéry v prostoru – zábradlí, zídky aj., povalující se odpadky, nehlášený svoz nadměrného odpadu na sběrném místě v Jílovské, přeplněné odpadkové koše, psí exkrementy v trávě, nedostatečně udržovaná zeleň – sekání trávy, prořezávání stromů a keřů), což má podstatný vliv na přehlednost prostoru a pocit bezpečí zejména po setmění, stejně jako na kvalitu bydlení v nejnižších patrech domů nebo průjezdnost komunikací (v případě neudržovaných stromů).

► Ukázka
z „vnitrobloků“

Definovat možnosti pohybu psů v intravilánu sídliště (od volného pohybu až po zákaz vstupu) a v souvislosti s tím prověřit místa a doplnit koše na psí exkrementy

Vymezit plochu mezi MŠ Němčická a Penny jako plochu se zákazem vstupu psů, určenou sportu, rekreaci a dětským hrám

Využít veškerá dostupná radniční média k pravidelnému a opakovanému ohlašování termínů svozu nadměrného a jiného odpadu a zajistit pomoc s odvozem odpadu znevýhodněným skupinám obyvatel (např. seniorům)

Odstranění nadbytečných či rozpadajících se bariér v prostoru – zídky, zábradlí aj., které snižují bezpečnost ve veřejném prostoru

Revitalizovat kontejnerová stání

Doplnit lavičky pod stromy i na slunce, podél pěších tras (vč. Novodvorské či Jílovské) s ohledem na pohyb seniorů a zdravotně znevýhodněných obyvatel (při výběru typu laviček zohlednit využití seniory – madla, výše sedáku aj.) a v blízkosti dětských hřišť s ohledem na potřeby dospělých doprovázejících děti

Navrhnout v prostoru místa k setkávání starších dětí, nejen umístěním laviček, ale např. navržením nízkých zídek v rámci revitalizace ploch intravilánu sídliště, které lze využít k sezení i na venkovní parkour a jiné drobné pohybové aktivity

Zpracovat koncepční krajinářsko-urbanistické řešení jednotlivých vnitrobloků, a to v návaznosti na výše zmíněnou urbanisticko-krajinářsko-dopravní studii (viz kap. Ulice):

- urbanistické a krajinářské zhodnocení stavu území
- stanovit jasné členění, charakter a základní podobu prostoru sídliště:
 - definovat vnitrobloky, jejich podobu a využití – na terénu či na konstrukci v souvislosti s parkováním
 - definovat a navrhnout podobu a využití ploch parkové zeleně (místa pro volnočasové aktivity – setkávání, volnou hru, hru s míčem, aj.) s jasným odstupňováním možností pohybu psů až po jejich vyloučení na pobytových trávnících, s jasným definováním cest s propustnými povrchy vhodnými pro pěší i kola a drobnými plácky k setkávání a dětským hrám (volné hry, kreslení na zem, hra s míčem)

Revitalizovat prostor zaniklých parkových úprav s „kaskádami a skulpturami“ (prostranství navazující na Hlavní náměstí a Kulturní centrum, ústící do ulice Nad Koupadly), zohlednit fázování projektu a nakládání s dešťovými vodami a možnost jejich zadržování v rámci teras/průlehů aj.

Ukázka úpravy
kontejnerových
stání, Berlín

- Možnost parkování pod zeleným vnitroblokem

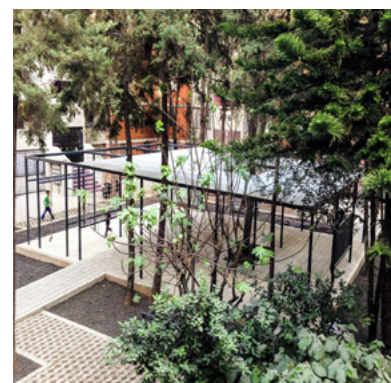

- Ukázka rozhraní zeleného vnitrobloku a přilehlé ulice
- Ukázka vnitrobloku nad podzemními garážemi

Zpracovat studii zaměřenou na zmapování a rehabilitaci umění ve veřejném prostoru sídliště Novodvorská a jeho okolí

- Ukázka přístřešku/hřiště ve vnitrobloku pro setkávání dětí, hru a komunitní akce (Rozana Montiel)

areály škol

Stav

V jižní části sídliště se nedaleko od sebe nalézají dvě základní devítileté školy (Filosofská a Jílovská) a základní umělecká škola (Filosofská). Zhruba polovina všech respondentů tráví volný čas v areálu ZŠ Jílovská, v němž se nacházejí sportoviště ve všední dny odpoledne a o víkendech přístupná veřejnosti. Výpovědní hodnotu informace o využívání areálu ZŠ Filosofská snižuje skutečnost, že se průzkumu zúčastnilo pouze 25 žáků této školy.

Možnosti rozvoje

Prověřit rozšíření nabídky volnočasových aktivit školního areálu ZŠ Filosofská, např.:

- prověřit možnost zřízení komunitní zahrady,
- upravit travnatou plochu areálu ZŠ Filosofská na softballové hřiště, ale při zachování travního porostu

Prověřit rozšíření nabídky volnočasových aktivit školního areálu ZŠ Jílovská, např. o parkourové prvky (prozatím trénink parkouru v tělocvičně)

Prostory této kategorie představují na sídlišti Novodvorská předzahrádky panelových domů. Soukromá a polosoukromá zeleň předzahrádek je výsledkem snahy jejich obyvatel a nepodléhá regulaci ze strany města. Současný stav se odráží v neurčité zodpovědnosti plynoucí ze sdíleného vlastnictví a neartikulovaném účelu prostor. Navíc ani typ vlastnictví předzahrádek není pro všechny panelové domy jednotné, někdy se dle katastru nemovitostí jedná o prostor vlastněný hlavním městem a jindy vlastněný společenstvím vlastníků jednotek konkrétního domu.

35

87 % obyvatel domů s předzahrádkou se domnívá, že by předzahrádka měla jasně oddělovat soukromý prostor domu od veřejného prostoru ulice. A přes polovinu obyvatel těchto domů souhlasí, že by předzahrádka měla být místem, kde mohou bezpečně relaxovat senioři žijící v domě nebo si hrát děti.

předzahrádky

Stav

Většina dotazovaných osob je spíše spokojena se stavem předzahrádek, do čehož se promítá i procento lidí, kteří o ně nejeví přílišný zájem. Nikoli ojedinělý problém představuje údržba, kterou nyní obstarávají zejména starší obyvatelé, jelikož mladší generace tuto péči spíše odmítá, pravděpodobně s ohledem na sdílené vlastnictví. Často nepřehledná struktura vlastnických vztahů volných sídlištních pozemků ztěžuje jejich správu i revitalizaci. Předzahrádky, jen minimálně využívané k setkávání sousedů, se tak kromě těch několika málo opečovávaných stávají územím nikoho, místem, které není v plánu péče městská část ani obyvatelé domu, místem přebujelé vegetace, která stíní spodním bytům či znepříjemňuje přístup k rozvodným elektrokrémům.

Možnosti rozvoje

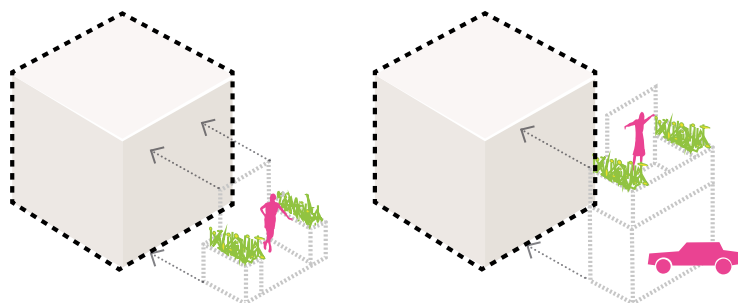
Stanovit doporučení pro úpravu a údržbu všech předzahrádek, např. vymezit jasný obrys, předpokládanou výšku vysazovaných stromů (s ohledem na rozlohu a možnosti předzahrádek) a keřů (s ohledem na přehlednost a bezpečnost prostoru sídliš-

tě), vysazovat druhově domácí dřeviny aj. A nabídnout např. finanční příspěvek SVJ, která revitalizují předzahrádky v souladu s doporučením.

Převést předzahrádky do soukromého (konkrétním vlastníkům) či naopak obecního vlastnictví (s podmínkou zachování prostoru vymezeného předzahrádkami jakožto odstupu od fasád objektů z důvodu zachování soukromí bytových jednotek v prvním podlaží)

Prověřit možnost převést předzahrádky do soukromého vlastnictví a konstrukčně je připojit k ploše bytů v prvním podlaží (potenciální možnosti propojení s parkováním viz výše)

V zájmu zvýšení obytné kvality sídliště svěřit údržbu předzahrádek městské části se zavedením placené služby

Možnost soukromé předzahrádky na terénu či v patře a a parkování pod ní

shrnutí

Rozvolněná zástavba sídlištních souborů nabízí dostatek volného, převážně zeleného prostoru se vzrostlými stromy, který patří k oceňovaným stránkám bydlení. Nicméně v souladu s hodnocením Generelu se zde nevyskytují úpravy, které by značně stereotypní prostor povýšily na krajinu nabízející rozmanité společenské využití, tedy více nežli parkování a volný pohyb po zelené ploše či pobyt za ohrádkou dětského hřiště. A právě investice do jasného definování a rozvoje veřejného prostoru přispívá k udržení přitažlivosti bydlení na sídlišti pro různé sociální vrstvy, včetně těch ekonomicky silnějších.

37

Následující možnosti rozvoje jsou tříděny do kategorií dle potřebné součinnosti více subjektů a dle časového charakteru zahájení činnosti v:

- krátkodobém horizontu (0–4 roky),
- střednědobém horizontu (5–10 let),
- dlouhodobém horizontu (11 a více let).

ulice

krátkodobý horizont

Z důvodu zajištění bezpečnosti provozu před základními školami omezit vjezd vozidel do ulic Jílovská od křižení s ulicí Údolní a komunikace vedoucí k ZŠ Filosofská

Provéřit s veřejností návrh projektu Bezpečné Cesty do školy – ZŠ Filosofská, Praha 4, dopravní studie (listopad 2017, Ing. K. Syrový) a následně realizovat (více viz kap. Předprostory škol)

Revitalizovat vyvýšené betonové záhony u zastávky autobusu Novodvorská směrem k hlavnímu náměstí

Doplnit více laviček na Novodvorskou ulici v úseku mezi zastávkami autobusu Novodvorská a sídliště Novodvorská

Dostatečně osvětlit pěší podchod pod Novodvorskou ulicí

Jako podklad pro níže zmíněnou urbanisticko-dopravní studii otevřít prostor pro diskusi s veřejností o vybraných možnostech parkování vyplývajících ze Studie dopravy v klidu, zejména o:

- patrových garážových objektech (nadzemních i podzemních), jejich typech, možnostech umístění i možnostech vlastnictví (př. družstevní výstavba),
- automatických zakladačích,
- úpravách komunikací s ohledem na zvýšení počtu parkovacích stání.

V souvislosti s revitalizací veřejného prostoru uvnitř sídliště a se vznikem nových předpisů zadat urbanisticko-dopravní studii, která by umožnila postupný koncepční urbanisticko-krajinářský (podrobněji popsáno v kap. Vnitrobloky) a dopravní rozvoj lokality. Studie by se zaměřila na provoz na komunikacích – pěší (prostupnost), cyklo, hromadnou i individuální dopravu, vč. parkování, a zároveň s tím by řešila uspořádání veřejného prostoru a jeho hierarchie a navrhla etapizaci jednotlivých projektů (více viz další podkapitoly, zejm. vnitrobloky). Studie by z pohledu parkování v koordinaci s revitalizací veřejného i poloveřejného prostoru prověřila a naplánovala na území zejména následující možnosti: podzemní parkování či polozapuštěné parkování pod vnitrobloky, automatické zakladače u panelových domů a stání podél komunikací.

38

krátko/střednědobé záměry ve spolupráci více subjektů

Prověřit možnosti parkovacích stání k pronajmutí (500 Kč/měsíc) v areálu Besnet Centra (obyvatelé o možnosti pravděpodobně nevědí)

Prověřit možnosti parkovacích stání k pronajmutí v OC Novodvorská Plaza ve večerních a nočních hodinách

Prověřit úpravu linek MHD, jakožto prevence ke zvyšování využití individuální dopravy. Návrh místních obyvatel:

- linka 106 s častějším intervalem trasována mezi zast. Na Lysinách a Jílovská ve stopě linky 121 a za Klánovou odbočit do Vavřenovy (přemístit sem zastávky Filosofská a Zatáčka) a dále pokračovat ve své trase
- prodloužit linku 106 z Kačerova přes Brumlovku na Budějovickou
- linka 121 mezi zastávkami Na Lysinách a Filosofská trasována ve stopě linky 106, po odbočení do Vavřenovy vrátit do původní trasy

Prověřit nesoulad dopravního značení v ulici Jílovská s ohledem na možnosti parkování

Poblíž základních škol realizovat možnosti dočasných parkovacích stání pro potřeby rodičů přivázející své děti (pro ZŠ Filosofská navrženo ve studii Bezpečné cesty do školy)

Zajistit bezpečné přechody v ulici Nad Lesním divadlem, zejména v okolí mateřské školy

Prověřit úpravu přednosti v jízdě na křižovatce Vavřenova × Údolní (přímo Vavřenovou), příp. řízení světelnou signalizací s preferencí přímého směru Vavřenovou a levým i pravým odbočením z Údolní do Vavřenovy ve směru od Braníku

Prověřit možnost zavedení režimu obytné zóny na obslužných komunikacích uvnitř sídliště

Na základě výše uvedené studie dále rozpracovat:

- zpracovat projekt na revitalizaci ulice Jílovská, která by zajistila bezpečný průjezd pro hasičské a popelářské vozy, zvýšila počet podélných parkovacích míst (příp. šikmých, viz Studie dopravy v klidu 2008) a navrhla možnosti sezení podél ulice
- zvýšit pěší prostupnost sídliště (viz níže návrh na dopravně–urbanistickou studii, kap. Parkování) a stávající vyšlapané pěšiny povrchově upravit (přírodní propustné povrchy)
- snížit bariérovost – při rekonstrukcích chodníků upravit nájezdy, rampy, zvýšit nástupy autobusových zastávek, aby se snížil výškový rozdíl mezi chodníkem a plošinou autobusu
- zpracovat projekt na revitalizaci ulice Novodvorská, vč. parkování (viz Studie dopravy v klidu 2008) a přilehlých prostor (např. předprostory bývalého výzkumného ústavu A. S. Popova, OC Plaza či obytných budov)
- zpracovat projekt na revitalizaci ulice Nad lesním divadlem, vč. parkování (viz Studie dopravy v klidu 2008) a vstupů do Velkého háje
- zpracovat projekt na revitalizaci ulice Vavřenova s ohledem na potřebu zvýšit počet parkovacích stání a vybudování autobusových zálivů s případnou změnou trasy linky 106 i 121 (viz níže kap. Parkování)

39

náměstí

krátkodobé záměry ve spolupráci více subjektů

V zájmu snížení počtu přestupků proti veřejnému pořádku prostor Hlavního náměstí monitorovat kamerovým systémem.

Rozšířit nabídku Kulturního centra – koncerty, pohybové kurzy pro seniory, taneční večery, cestovní kanceláře, výtvarné kurzy pro seniory, klubovny pro mládež, vnitřní prostor, kde se lze scházet a povídat si s kamarády, který chybí 36 % dotazovaných dětí.

střednědobé záměry vyžadující spolupráci více subjektů

V souvislosti se studií Rekonstrukce náměstí Novodvorská (Nedvěd architekti, 2009) otevřít diskusi s vlastníky a v místě působícími firmami nad koncepční revitalizací hlavního náměstí před Kulturním centrem a jeho využití

Revitalizovat předprostor Lékařského domu a objektu ÚMČ Praha 4 – Odboru správních agend.

Ve spolupráci se soukromým vlastníkem revitalizovat nevyužívané jižní atrium Hlavního náměstí jakožto jeden ze vstupních prostorů náměstí, který jej propojuje se střežním parkovým prostorem uvnitř sídliště směřujícím do ulice Nad Koupadly.

Zvýšit sociální kontrolu Hlavního náměstí rozšířením nabídky komerčního využití prostor otevírajících se do náměstí a okolí objektu Kulturního centra (např. motivovat soukromé subjekty minimálním nájmem ploch aj.), případně zpracovat studii proveditelnosti podnikatelských možností objektu (feasibility study).

Zpracovat koncepční studii revitalizace prostoru kolem supermarketu Billa, která by nabídla nejen parkování, ale též důstojný veřejný prostor pro konzumenty služeb. Do řešeného území je vhodné zahrnout také území přes ulici Vavřenova, mezi ulicemi Údolní a Vítkovcova.

parky

krátkodobý horizont

Stanovit pravidla pro pohyb psů

Obnovit psí hřiště v prostoru rekreační zeleně “U Vodotoku”, případně vymezit další psí loučky (např. U Minigolfu)

krátke/střednědobá opatření ve spolupráci více subjektů

S vlastníkem začít jednat o možnostech revitalizace Velkého háje, která by řešila udržitelnost pozemků určených k plnění funkce lesa a současně potřeby pro volnočasovou rekreaci, prostupnost území pro pěší i cyklisty, pravidla pro pohyb psů, osvětlení hlavních cest a plán péče a údržby

Podél cest Velkého háje a v údolí Zátíšského potoka instalovat lavičky a koše na odpadky, vč. sáčků na psí exkrementy

S vlastníkem začít jednat o možnostech revitalizace údolí Zátíšského potoka, která by řešila udržitelnost přírodě blízkého území a současně potřeby pro volnočasovou rekreaci, prostupnost území pro pěší i cyklisty, pravidla pro pohyb psů a plán péče a údržby

S vlastníkem jednat o možnostech údržby, přístupnosti a prostupnosti Třešňovky a případně instalovat odpadkové koše a zásobníky se sáčky na psí exkrementy

dlouhodobé záměry vyžadující spolupráci více subjektů

Revitalizovat hranici Velkého háje a zastavěného prostoru – viz studie revitalizace ulice Nad Lesním divadlem výše. – Dle Generelu veřejných prostranství soustředěním rekreačních cílů (parků a vstupů do lesa) podél hranice zastavěného území vzniká potenciál (zejména při severní hranici) jejich propojení linií zelené prostupnosti – tematickou stezkou vybízející k procházkám. Řešení nabízí revitalizaci cesty podél lesa a vstupů do něj, zkvalitnění vstupu na hřiště minigolfu a úpravu parkování (viz výše).

hřiště

krátkodobý horizont

Prizpůsobit stávající i nová hřiště pro mladší děti jejich doprovodu, přinejmenším zajistit možnost sezení přímo na hřišti a v jeho blízkosti, a při výběru mobiliáře brát ohled na možnost doprovodu staršími osobami

Obnovit hřiště pro starší děti mezi panelovými domy Jílovská 33–39 a 41–47

Jednoznačná podpora dětí i dospělých obnovy hřiště pro starší děti (nejvyšší průměrná hodnota 2,42, ani jednou nezvolená možnost rozhodně ne) potvrzuje informace z kvalitativního zjišťování názorů, že na sídlišti Novodvorská je deficit volnoča-

sové vybavenosti pro tuto věkovou skupinu (od prostoru pro míčové hry, setkávání, kreslení na zemi a street art až po zázemí pro městské sporty).

Obnovit či zrušit stávající hřiště – zarostlá pískoviště aj., případně je využít pro výstavbu nové herní/sportovní plochy (např. pro venkovní workout, fitness, setkávání starších dětí, aj.)

Vytipovat místa pro realizaci venkovní workout/fitness (s podporou místních dodavatelů, např. <http://www.workoutspirit.cz>, <http://www.hybaj.cz>), případně i s prvky pro parkour.

V případě úpravy režimu pohybu psů v intravilánu sídliště lze plochy určené k pohybovým aktivitám neoplocovat, aby nevznikaly nové bariéry ve veřejném prostoru bránící jeho přehlednosti, čitelnosti a mající tak vliv na pocit bezpečí.

Dopravní hřiště pro předškolní i školní děti jako samostatná plocha nebo ve zjednodušené formě jako rozšíření nabídky stávajících či plánovaných hřišť

Sportovní hřiště u MŠ Němčická – doplnit lezeckou stěnu

předprostory a areály škol

krátkodobý horizont

Upravit prvky zamezující vjezdu aut před ZŠ Filosofská, aby neblokovaly pěší průchod

Provéřit s veřejností návrh projektu Bezpečné Cesty do školy – ZŠ Filosofská, Praha 4, dopravní studie (listopad 2017, Ing. K. Syrový) a následně realizovat, avšak se zachováním možnosti příjezdu k hlavnímu vstupu pro občasné zásobování

střednědobý horizont

Revitalizovat předprostor ZŠ Jílovská – zpracování studie úprav předprostoru ZŠ Jílovská, která by řešila nejen dopravní problematiku (pohyb a parkování aut, pohyb a bezpečnost pěších), ale též poskytla základní škole důstojný vstupní prostor, např. s možností posezení pro doprovod dětí či bezpečného odložení kola či koloběžky

Revitalizovat předprostor ZŠ Filosofská s podmínkou projednání zpracované studie z roku 2018 (krajinařská architektura M2) s obyvateli širšího okolí, následném zapracování připomínek veřejnosti a dále s podmínkou úpravy projektu na základě redukce finanční náročnosti realizace.

krátko/střednědobé záměry ve spolupráci více subjektů

Provéřit rozšíření nabídky volnočasových aktivit školního areálu ZŠ Filosofská, např.:

- prověřit možnost zřízení komunitní zahrady,
- upravit travnatou plochu areálu ZŠ Filosofská na softballové hřiště, ale při zachování travního porostu

Provéřit rozšíření nabídky volnočasových aktivit školního areálu ZŠ Jílovská, např. o parkurové prvky (prozatím trénink parkouru v tělocvičně)

vnitrobloky

krátkodobý horizont

Definovat možnosti pohybu psů v intravilánu sídliště (od volného pohybu až po zákaz vstupu) a v souvislosti s tím prověřit místa a doplnit koše na psí exkrementy

Vymezit plochu mezi MŠ Němčická a Penny jako plochu se zákazem vstupu psů, určenou sportu, rekreaci a dětským hrám.

Využít veškerá dostupná média k pravidelnému a opakovanému ohlašování termínů svozu nadměrného a jiného odpadu a zajistit pomoc s odvozem odpadu znevýhodněným skupinám obyvatel (např. seniorům)

Odstranění nadbytečných či rozpadajících se bariér v prostoru – zídky, zábradlí aj., které snižují bezpečnost ve veřejném prostoru

Doplnit lavičky pod stromy i na slunce, podél pěších tras (vč. Novodvorské či Jílovské) s ohledem na pohyb seniorů a zdravotně znevýhodněných obyvatel (při výběru typu laviček zohlednit využití seniory – madla, výše sedáku aj.) a v blízkosti dětských hřišť s ohledem na potřeby dospělých doprovázejících děti

Zpracovat koncepční krajinářsko-urbanistické řešení (součástí urbanisticko-dopravní studie viz výše kap. Ulice):

- urbanistické a krajinářské zhodnocení stavu území
- definovat členění vnitřního prostoru:
 - definovat vnitrobloky, jejich podobu a využití – na terénu či na konstrukci v souvislosti s parkováním
 - definovat a navrhnout podobu a využití ploch parkové zeleně (místa pro volnočasové aktivity – setkávání, volnou hru, hru s míčem, aj.) s jasným odstupňováním možností pohybu psů až po jejich vyloučení na pobytových trávnících, s jasným definováním cest s propustnými povrchy vhodnými pro pěší i kola a s drobnými plácky k setkávání a dětským hrám (volné hry, kreslení na zem, hra s míčem)

Zpracovat studii zaměřenou na zmapování a rehabilitaci umění ve veřejném prostoru sídliště Novodvorská a jeho okolí

střednědobý horizont

Na základě výše uvedené krajinářsko-urbanistické studie:

- navrhnout v prostoru místa k setkávání starších dětí, nejen umístěním laviček, ale např. navržením nízkých zídek v rámci revitalizace ploch intravilánu sídliště, které lze využít k sezení i na venkovní parkour a jiné drobné pohybové aktivity
- zpracovat studii a revitalizovat prostor zaniklých parkových úprav prostoru s „kaskádami a sovkami“ (prostranství navazující na Kulturní centrum a ústící do ulice Nad Koupadly), zohlednit fázování projektu
- revitalizovat kontejnerová stání

předzahrádky

krátkodobý horizont

Stanovit doporučení pro úpravu a údržbu všech předzahrádek, např. vymezit jasný obrys, předpokládanou výšku vysazovaných stromů (s ohledem na rozlohu a možnosti předzahrádek) a keřů (s ohledem na přehlednost a bezpečnost prostoru sídliště), vysazovat druhově domácí dřeviny aj. A nabídnout např. finanční příspěvek SVJ, která revitalizují předzahrádky v souladu s doporučením.

V zájmu zvýšení obytné kvality sídliště zjistit u majitelů předzahrádek zájem a nabídnout možnost zavedení placené služby na údržbu předzahrádek zahradnickou firmou udržující plochy zeleně pro městskou část

krátko/střednědobé záměry ve spolupráci více subjektů

Provéřit možnost převést předzahrádky do soukromého (konkrétním vlastníkům) či naopak obecního vlastnictví (s podmínkou zachování prostoru vymezeného předzahrádkami jakožto odstupu od fasád objektů z důvodu zachování soukromí bytových jednotek v prvním podlaží)

Provéřit možnost převést předzahrádky do soukromého vlastnictví a konstrukčně je připojit k ploše bytů v prvním podlaží (potenciální možnosti propojení s parkováním viz výše)

výsledky online dotazníkového průzkumu

45

Respondenti

Online dotazníkového průzkumu v dubnu 2020 se zúčastnilo 254 respondentů, do jejichž rozložení se promítl i mimořádný stav v souvislosti s epidemií onemocnění Covid-19.

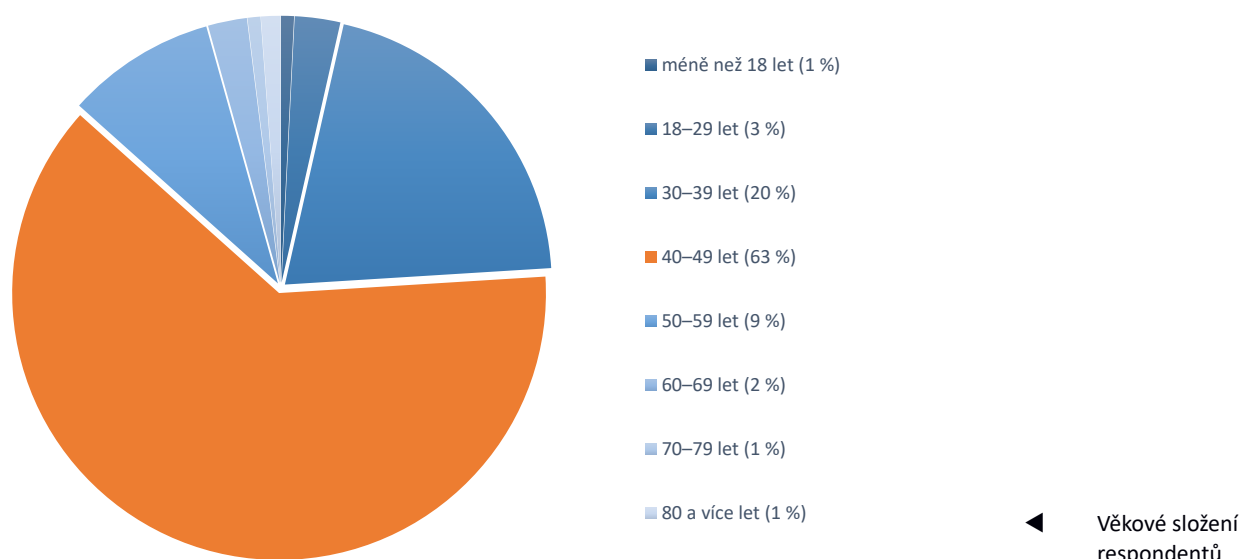
Mezi respondenty výrazně převažovaly ženy (78 % ku 22 %). Převaha žen je v případě anket (nereprezentativních sociologických průzkumů) vztahujících se k problematice veřejných prostranství obvyklá. Ženy se častěji pohybují po městě pěšky či městskou hromadnou dopravou a tráví více času ve veřejném prostoru, ať již samy, různými pochůzkami, nebo s dětmi. Téma kvality a bezpečnosti veřejného prostoru má proto u žen obvykle vyšší míru priority i odezvy. Zde je však nepoměr mužů a žen opravdu výrazný. Tuto skutečnost reflektujeme v rámci vyhodnocování průzkumu a u otázek, kde se hodnocení mužů a žen významně liší, uvádíme výsledky za obě pohlaví.

Rovněž typickým jevem pro tento typ anket je nadprůměrná účast osob s vyšším vzděláním. Nejinak tomu bylo v případě této ankety, v níž jsou nadprůměrně zastoupeni lidé s maturitou nebo vysokoškolským vzděláním.

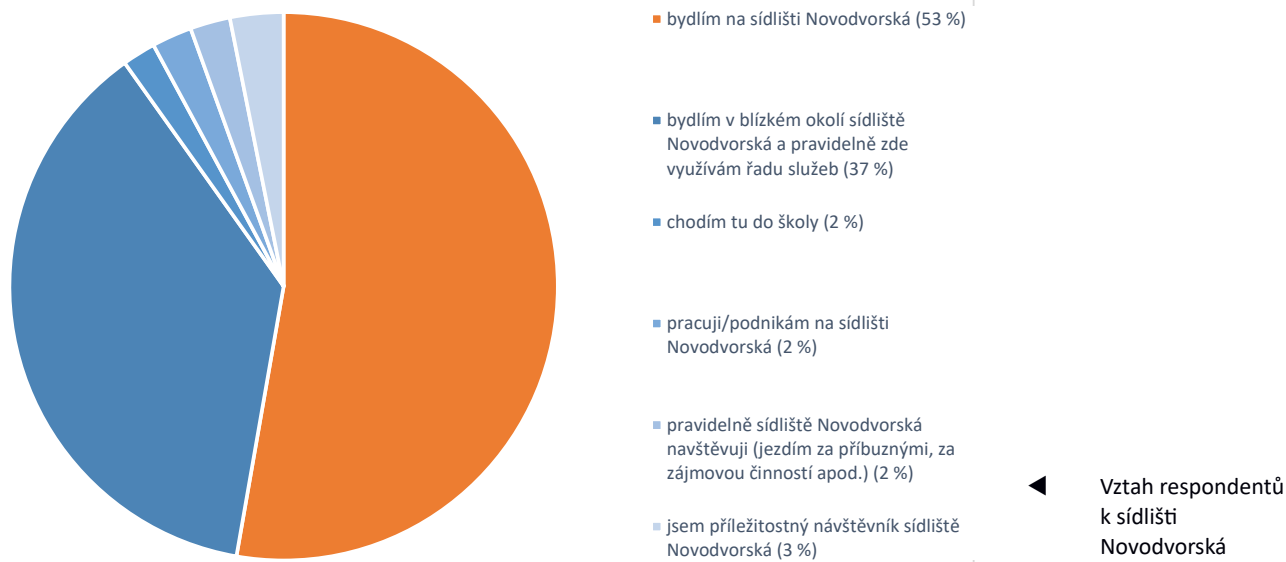
Mezi respondenty dominují čtyřicátníci (63 %), následováni třicátníky (20 %), tedy převážně osoby v produktivním věku s dětmi předškolního nebo školního věku. Vzhledem k tomu, že děti patří k nejčastějším a zároveň nejohroženějším uživatelům veřejných prostranství a veřejné vybavenosti, je logické, že tato cílová skupina projevila o účast v anketě největší zájem. Tato věková skladba se odráží v dominanci osob ekonomicky produktivních (celých 90 %) a poměrně vysokým podílem žen na mateřské/rodičovské dovolené (4,7 %).

Preventivní opatření proti šíření koronavirové infekce výrazně negativně ovlivnila účast seniorů v průzkumu. Nebylo možné realizovat plánovaný sběr tištěných dotazníků ve spolupráci s Ústavem sociálních služeb Praha 4. Nabídku převzít vytištěné dotazníkové archy, rozdat seniorům v domě a vyplněné předat členovi realizačního

týmu za daných okolností rovněž nevyužilo žádné z oslovených společenství vlastníků jednotek. Výsledkem je 4,3 % zastoupení respondentů nad 60 let, tedy méně, než odpovídá zastoupení této věkové skupiny v populaci sídliště Novodvorská. Další možnost k zapojení této cílové skupiny bude v rámci plánovaného představení a připomínkování návrhu na podzim 2020.

Dotazník nebyl určen pouze pro obyvatele sídliště Novodvorská, ale i pro další skupiny uživatelů veřejných prostranství a veřejné vybavenosti na sídlišti. Rezidenti sídliště Novodvorská tvoří mírnou většinu respondentů. Podle očekávání mezi nimi převažují dlouholetí rezidenti (kteří na sídlišti žijí 11 a více let). Složení respondentů podle vztahu k sídlišti Novodvorská bylo následující:

Doprava a mobilita

V této sekci jsme zjišťovali, jakým způsobem se respondenti pohybují po sídlišti Novodvorská a jaké způsoby dopravy využívají pro cesty z/na sídliště. Na krátké vzdálenosti se respondenti pohybují převážně pěšky. Denně se pěšky nebo jinou formou bezmotorové dopravy po sídlišti pohybuje 62 % respondentů, dalších 19 % respondentů několikrát do měsíce. Přestože účastníci kvalitativního dotazování, které předcházelo vytvoření dotazníkového průzkumu, několikrát zmínili, že změny ve vedení autobusových linek v roce 2012 vedly ke zhoršení dostupnosti Novodvorské

městskou hromadnou dopravou, je tento druh dopravy stále hojně využíván (59 % respondentů využívá MHD denně či několikrát do týdne, dalších 20 % několikrát do měsíce). 52 % respondentů ke svým cestám denně nebo několikrát do týdne využívá automobil (nebo motocyklu). Dalších téměř 30 % respondentů využívá individuální motorovou dopravu několikrát do měsíce.

Zajímalo nás také, kolik automobilů užívají domácnosti rezidentů sídliště Novodvorská. 8,2 % domácností nepoužívá žádný automobil. 64,9 % domácností používá jeden automobil, 25,4 % domácností 2 automobily. Pouze dva respondenti uvedli, že jejich domácnost používá více než 2 automobily. Průměrný počet automobilů činí 1,2 automobilu na domácnost, což je mírně pod pražským průměrem.

Je tedy zřejmé, že příčinou nedostatku parkovacích míst na Novodvorské není množství aut užívaných rezidenty, ale nedostatek parkovacích kapacit na veřejných komunikacích a nedostatek atraktivních alternativ k parkování „na ulici“. Proto nás zajímalo, kde rezidenti své vozy obvykle parkují. 81,3 % rezidentů parkuje jeden nebo více vozů ve veřejném prostoru sídliště. 17,1 % respondentů parkuje jeden nebo více vozů na placených parkovištích na Novodvorské. 9,7 % respondentů uvedlo, že jeden nebo více vozů parkují mimo sídliště Novodvorská.

Jednou z možností, jak snížit deficit parkovacích stání na sídlišti Novodvorská je vytvořit nová či rozšířit stávající placená parkoviště. Zjišťovali jsme, jaká cenová relace parkovného by byla pro rezidenty sídliště Novodvorská užívaná alespoň jeden automobil přijatelná. Pro 65,9 % respondentů je přijatelná částka do 500 Kč měsíčně, pro 30 % respondentů od 500 do 1000 Kč měsíčně. Pouze 4,1 % respondentů je ochotných platit za jedno parkovací stání na hlídaném parkovišti více než 1000 Kč měsíčně.

Další možností je výstavba parkovacích domů. Zjišťovali jsme, za jakých okolností by byla jejich výstavba přijatelná pro rezidenty sídliště Novodvorská. Pro 27,6 % rezidentů je možnost výstavby parkovacích domů na sídlišti obtížně přijatelná. 58,5 % respondentů se domnívá, že výstavba parkovacích domů přijatelná je, pokud budou vhodně umístěné a architektonicky přijatelně ztvárněné. Pro 42,3 % rezidentů je důležité, aby se parkovací dům nacházel v pohodlné docházkové vzdálenosti (max. 300 až 400 metrů) od jejich bydliště. Pro 30,1 % respondentů je to potenciálně zajímavá možnost v případě, že parkování bude cenově dostupné (do 1500 Kč měsíčně). Poměrně nízký počet respondentů, kteří možnost výstavby parkovacích domů jednoznačně odmítají, ukazuje, že má smysl možnosti výstavby parkovacích domů v lokalitě dále prověřovat a komunikovat s místními obyvateli.

Zjišťovali jsme také, jak hodnotí respondenti bezpečnost vybraných křižovatek a dopravních úseků na Novodvorské. Zajímalo nás pohled řidiče i chodce. Níže uvádíme souhrnnou hodnotu na škále +3 až -3, které je průměrem hodnocení všech respondentů, kteří nezvolili možnost nevím/neumím posoudit. Platí, že odpovědi křižovatka je zcela bezpečná z hlediska dopravní bezpečnosti jsme přisoudili hodnotu +3, odpovědi spíše bezpečná +1, odpovědi spíše nebezpečná -1 a rozhodně nebezpečná -3.

Jednotlivé křižovatky a úseky níže řadíme od hodnocených jako nejvíce nebezpečných k nejméně nebezpečným.

► Bezpečnost
křižovatek

- -0,68 Vavřenova/Údolní
- -0,10 úsek před ZŠ Filosofská
- -0,08 Novodvorská/Nad Lesním divadlem
- -0,06 úsek mezi MŠ a ZŠ Jílovská
- +0,09 Vavřenova/Filosofská/Klánova
- +0,11 Novodvorská/Vavřenova/Vrbova
- +0,88 Novodvorská/Mariánská/Zálesí

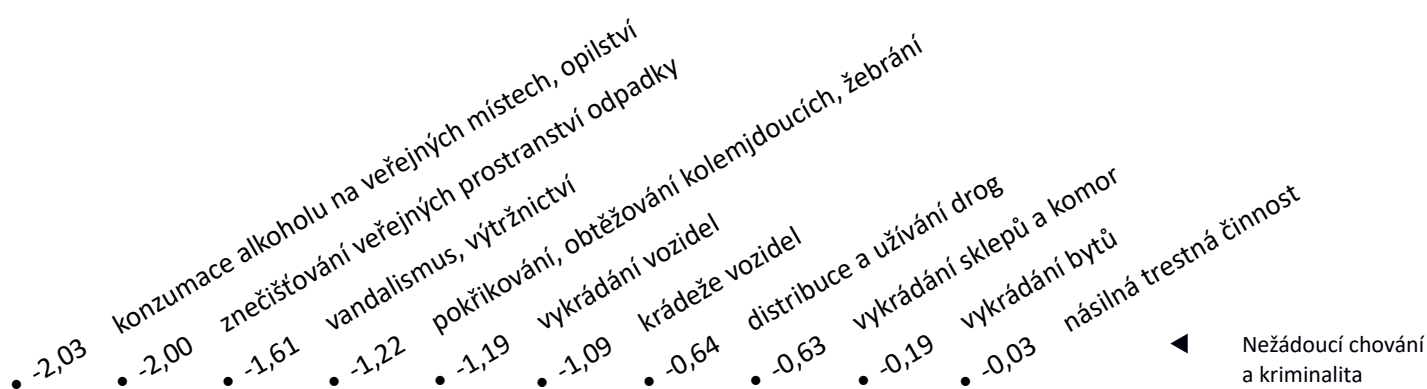
Nejlépe je z hlediska dopravní bezpečnosti hodnocena nejfrekventovanější křižovatka Novodvorská/Mariánská/Zálesí, která je vybavena jasně vyznačenými pruhy a semaforey, včetně tlačítkových semaforů pro chodce. Za pozornost stojí mírně negativní hodnocení dopravní bezpečnosti před MŠ a ZŠ Jílovská, prakticky srovnatelné s hodnocením úseku před ZŠ Filosofská, kudy vede poměrně frekventovaná komunikace. Vysvětlení vyplynulo z rozhovorů s některými rezidenty, ředitelem školy i komentářů několika respondentů ankety. Problém v této klidné, slepé ulici představují řidiči, kteří vozí děti autem do školských zařízení, kritické je zejména ráno před začátkem výuky. Proto velmi doporučujeme jasně stanovit, a především vymáhat pravidla omezující vjezd vozidel do tohoto úseku.

Bezpečnost a kriminalita

Další sekce se věnovala pocitu bezpečí ve veřejném prostoru, sociálně–patologickým jevům a kriminalitě. Zajímalo nás, jak bezpečně se cítí respondenti ve veřejném prostoru sídliště přes den a po setmění, a jakou hrozbu podle jejich názoru představují na sídlišti Novodvorská různé formy nežádoucího chování a kriminality.

Níže uvádíme souhrnnou hodnotu na škále +3 až –3, které je průměrem hodnocení všech respondentů – rezidentů sídliště Novodvorská. Platí, že hodnocení téměř žádný problém jsme přisoudili hodnotu +3, odpovědi spíše nevýznamný problém +1, odpovědi spíše významný problém –1 a rozhodně závažný problém –3. Jednotlivé projevy sociálně–patologického chování ve veřejném prostoru a kriminality řadíme sestupně od nejproblematictějších k nejméně problematickým.

Výsledky průzkumu v této oblasti nejsou příznivé. Nejrůznější formy nežádoucího chování ve veřejném prostoru, zejména popíjení alkoholu na veřejných místech, znečišťování veřejných prostranství, ničení městského mobiliáře a sprejerství představují pro obyvatele sídliště Novodvorská významný problém. Spíše závažná (hodnota nižší než –1) je podle rezidentů také hrozba vykradení nebo odcizení vozidla. V žádné sledované kategorii se průměrná hodnota nepohybuje v kladných číslech.

Některé negativní trendy naznačené subjektivním hodnocením sociopatologických jevů a kriminality respondenty potvrzují odpovědi na otázku, jak bezpečně se respondenti cítí na vybraných veřejných prostranstvích přes den a po setmění. Uvádíme zvláště souhrnné hodnoty pro ženy a pro muže. Tyto hodnoty se stejně jako v případě předchozího grafu mohou pohybovat v rozmezí od +3 (cítím se zcela bezpečně) po –3 (cítím se velmi ohrožen/á). V případě možnosti „nejbližší okolí mého domu“ uvádíme hodnoty pouze za rezidenty sídliště Novodvorská.

Nízké hodnocení nočního pocitu bezpečí ve Velkém háji bylo možno očekávat. Rozlehlá lesní plocha slouží během dne některým obyvatelům sídliště k procházkám, vyjížděním na kole nebo jiným formám rekreace. Návštěvníci háje ale upozorňují, že se v něm vyskytují „tábory“ lidí bez domova a hromadí se nepořádek. Je pochopí-

telné, že pro většinu respondentů není příjemné na takový tábor a jeho obyvatele narazit, a obzvláště ne v potměšném lese po západu slunce. Ovšem na hlavním náměstí před Kulturním centrem Novodvorská je takto špatné hodnocení znepokojivé. Respondenti se především bojí podnapilých mužů konzumujících alkohol před místními restauračními zařízeními. S ohledem na to, že se jedná o urbanisticky centrální veřejný prostor sídliště, není příznivé ani výsledné hodnocení pocitu bezpečí přes den. Rovněž souvisí s častým výskytem zanedbaných a podnapilých lidí ve veřejném prostoru. V komentářích opakovaně zaznělo, že v teplých měsících slouží vodní prvek jako "umývárna" lidí bez domova a toho chování je strážníky přehlíženo/tolerováno. Výrazně lépe je z hlediska bezpečnosti vnímán veřejný prostor před Obchodním centrem Novodvorská plaza, kde se soukromý vlastník stará o údržbu a přítomná ostraha zamezuje nevhodnému chování návštěvníků. Nejbezpečněji se obyvatelé cítí v blízkém okolí svého domu. Zprvče protože opilci, narkomani a velmi zanedbaní lidé bez domova se více koncentrují na veřejných prostranstvích v blízkosti obchodů a restauračních zařízení, nebo naopak na místech odlehklých (jako je Velký háj), kde nacházejí útočiště, zadruhé protože rezidenti vnímají nejbližší okolí svého domu jako místo přirozené sociální kontroly (lze se zde spíše dovolat pomoci).

Tab. 1 Pocit bezpečí na vybraných veřejných prostranstvích

veřejné prostranství	přes den (ženy/muži)	po setmění (ženy/muži)
náměstí před KC Novodvorská	+0,17/+0,54	-1,53/-0,78
veřejný prostor kolem OC Novodvorská Plaza	+1,47/+1,46	+0,51/+0,75
veřejný prostor kolem Billy	+1,07/+1,20	-0,35/-0,04
Velký háj	+0,45/+0,66	-1,44/-1,46
nejbližší okolí mého domu	+1,51/+1,42	-0,18/+0,63

49

Kvalita veřejných prostranství

Data níže zřetelně ukazují, že pocit bezpečí úzce souvisí s přehledností, čistotou, stavem a údržbou veřejných prostranství. U všech sledovaných veřejných prostranství jsme zjišťovali, zda jsou podle respondentů dobře udržované, přehledné, dostatečně osvětlené a vybízejí k tomu, aby se v nich lidé rádi zdržovali. Uvádíme zvlášť souhrnné hodnoty na škále rozmezí od +3 (rozhodně souhlasím) po -3 (rozhodně nesouhlasím). V případě možnosti „nejbližší okolí mého domu“ uvádíme hodnoty pouze za rezidenty sídliště Novodvorská.

O hlavním náměstí respondenti vlastně říkají, že ačkoliv je celkem přehledné a slušně osvětlené, neláká vzhledem k výše popsaným okolnostem k tomu, aby se tam návštěvník zdržoval déle, než je opravdu nutné. Potvrzují také názor vícero účastníků kvalitativního zjišťování, že nabídka rozmanitých služeb na náměstí a v jeho nejbližším okolí se zhoršila. Veřejné prostranství kolem Billy lze ve shodě s názory účastníků kvalitativního zjišťování označit nikoliv za vyloženě nebezpečné, ale rozhodně ne pěkné a dobře udržované – tedy za veřejné prostranství, které by si zasloužilo koncepční přístup a revitalizaci. Zajímavá data přináší tato otázka o předprostoru OC Novodvorská Plaza. Je to sice prostor dobře udržovaný ve srovnání s městskými pozemky, a také prostor relativně frekventovaný po většinu dne, takže se tam návštěvníci cítí poměrně bezpečně. Není to ale prostor, který by vybízel k pobývání, trávení volného času. Není tedy centrálním veřejným prostorem v užším smyslu.

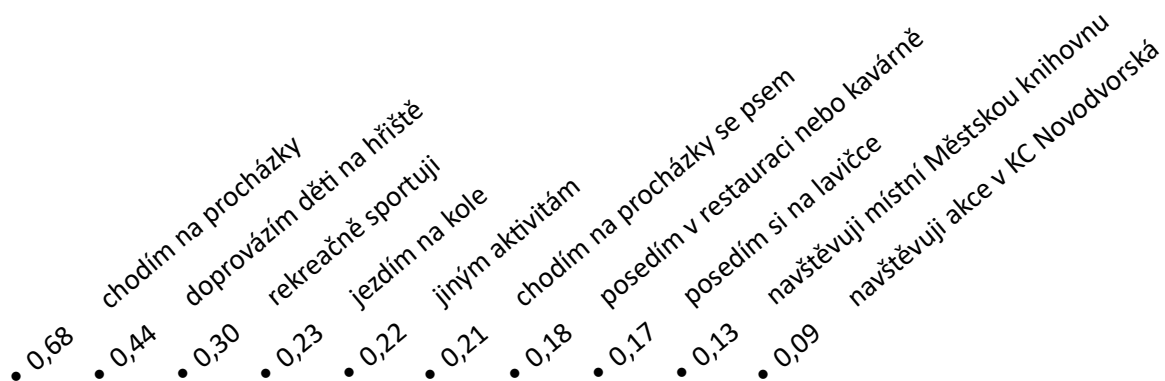
Tab. 2 Hodnocení vybraných veřejných prostranství z pohledu trávení volného času („N“ – nebylo zjišťováno)

výrok	hlavní náměstí	před OC	kolem Billy	Velký háj	okolí domu
Je to tu dobře udržované (úklid, stav mobiliáře, péče o zeleň).	-0,38	+0,86	-0,54	-0,88	+0,44
Je to tu přehledné a dostatečně osvětlené.	+0,13	+1,19	-0,24	-1,32	+0,40
Je příjemné se tu na chvíli zastavit, sednout si na lavičku, dát si svačinu, vyřídit telefon apod.	-1,42	-1,09	-0,83	N	N
Je to příjemné místo k venkovnímu trávení volného času.	N	N	-0,74	N	N
Je tu dostatečná nabídka služeb a aktivit k trávení volného času.	-0,98	N	N	N	N
Je vhodným místem pro vyjíždky na kole.	N	N	N	+0,39	N
Je příjemným místem k procházkám nebo venčení psa.	N	N	N	+1,23	N
Je vhodným místem pro dětské hry.	N	N	N	-0,07	N
Je tady dostatek míst k posezení na lavičce – ve stínu i na sluníčku.	N	N	N	N	-0,44

Trávení volného času

Zajímalo nás, jakými aktivitami ve veřejném prostoru sídliště Novodvorská a blízkého okolí tráví respondenti volný čas, a jak často se různým volnočasovým aktivitám věnují. Sledovali jsme četnost aktivit na škále denně/několikrát týdně, několikrát měsíčně, několikrát ročně a méně často/vůbec. Na schématu vlevo uvádíme souhrnné hodnoty za všechny respondenty. Četnosti denně/několikrát týdně přisuzujeme hodnotu 1, četnosti několikrát měsíčně 1/4, četnosti několikrát ročně 1/16 a nižší četnosti 0. Výsledkem je hodnota v rozmezí 1 (velmi vysoká četnost) až 0 (žádný/sporadický výskyt aktivity). Za pozornost stojí velmi nízká průměrná hodnota u posezení na lavičce (0,17). Pouze čtvrtina respondentů posedí na lavičce několikrát do týdne, 45 % respondentů (téměř) vůbec. Jasně nejfrekventovanější aktivitou jsou procházky. Ty se často neodehrávají ve veřejném prostoru vlastního sídliště, ale v rekreačních prostorech v sousedství (zejména v údolí Zátíšského potoka, údolí Branického potoka, případně Velkém háji nebo třešňovce). Nízká míra využívání laviček, přestože velká část respondentů chodí pravidelně na procházky, svědčí o špatném stavu nebo umístění laviček a nedostatcích veřejných prostranství, kde jsou umístěny (a která nelákají k posezení). Vysoká frekvence doprovázení dětí na hřiště je dána především dominantním podílem žen s dětmi v předškolním či školním věku mezi respondenty. Velmi nízká četnost návštěv akcí v KC Novodvorská koresponduje s postřehy účastníků kvalitativního zjišťování názorů, kteří poukazovali na výrazný úpadek kulturního centra v posledních letech.

► Četnost aktivit
(řazeno zleva od
nejčastějších)

Návrhy na zlepšení veřejných prostranství

Na základě získaných údajů o stavu a nedostatcích veřejných prostranství na sídlišti Novodvorská a řady podnětů na zlepšení shromážděných v rámci kvalitativního zjišťování názorů uživatelů veřejného prostoru Novodvorské jsme navrhli deset možných revitalizačních opatření. Respondenti hodnotili tyto návrhy na čtyřstupňové škále – výborný nápad, nevádí mi to, ne moc dobrý nápad, rozhodně ne. V rámci vyhodnocení pracujeme s již několikrát uplatněnou škálou +3 až –3, v níž možnosti výborný nápad přisuzujeme hodnotu +3, možnosti nevádí mi to hodnotu +1, možnosti ne moc dobrý nápad –1 a možnost rozhodně ne hodnotu –3. Výsledná hodnota níže je průměrem hodnot všech respondentů, kteří nezvolili v odpovědi možnost nevím/neumím posoudit.

Pět návrhů má velmi vysokou podporu (hodnota vyšší než 2). Jednoznačná podpora obnovy hřiště pro starší děti (nejvyšší průměrná hodnota 2,42, ani jednou nezvolená možnost rozhodně ne) potvrzuje informace z kvalitativního zjišťování názorů, že na sídlišti Novodvorská je deficit volnočasové vybavenosti pro tuto věkovou skupinu. Vysokou míru podpory má podle očekávání také kultivace neutěšeného veřejného prostoru před Lékařským domem a rozšíření Jílovské ulice (přispěje k řešení nedostatků parkovacích míst, ale i průjezdnosti hasičských a popelářských vozidel, tedy problémů, které obyvatelé této části sídliště Novodvorská opakovaně zmiňují). S četností nežádoucího chování ve veřejném prostoru souvisí vysoká míra podpory kamerového dohledu nad hlavním náměstím a také poptávka po revitalizaci a lepším osvětlení podchodu pod Novodvorskou ulicí, který propojuje hlavní náměstí se severní částí sídliště. Vysokou míru podpory (1,87) má také vymezení plochy mezi MŠ Němčická a Penny jako plochy se zákazem vstupu psů. Jedná se o opatření vyžadující minimální investiční náklady a proto vhodné k realizaci v první etapě. V otázce co s betonovými záhony kolem hlavního náměstí, zda odstranit nebo revitalizovat, respondenti jednoznačně dávají přednost druhé možnosti. Zbývající tři návrhy jsou spíše vítané, ne však prioritní (shodně s průměrnou hodnotou 1,38). Níže uvádíme návrhy od nejčastěji volených po ty méně:

- +2,42 Obnovit hřiště pro starší děti mezi panelovými domy Jílovská 33–39 a 41–47
- +2,42 Revitalizovat a lépe osvětlit podchod pod Novodvorskou ulicí
- +2,32 Zkultivovat veřejný prostor kolem Lékařského domu
- +2,23 V zájmu snížení počtu přestupků proti veřejnému pořádku monitorovat náměstí před KC Novodvorská kamerovým systémem
- +2,15 Rozšířit Jílovskou ulici. Zajistit bezpečný průjezd pro hasiče a popeláře umožnit kolmé stání a tím zvýšit počet parkovacích míst

- +1,87 Vymezit veřejný prostor mezi MŠ Němčická a Penny jako plochu se zákazem vstupu psů, určenou sportu, rekreaci a dětským hrám
- +1,84 Revitalizovat vyvýšené betonové záhony u zastávky autobusu Novodvorská směrem k hlavnímu náměstí
- +1,38 Obnovit psí hřiště v prostoru rekreační zeleně „U Vodotoku“
- +1,38 Doplnit více laviček na Novodvorskou ulici v úseku mezi zastávkami autobusu Novodvorská a sídliště Novodvorská
- +1,38 Doplnit více laviček podél Jílovské ulice
- +0,30 Odstranit vyvýšené betonové záhony u zastávky autobusu Novodvorská směrem k hlavnímu náměstí

Předzahrádky

Zjišťovali jsme rovněž názor obyvatel sídliště Novodvorská na stav a využívání předzahrádek. 61 % respondentů uvedlo, že se před jejich domem nachází předzahrádka.

Výrazná většina těchto respondentů je (spíše) spokojena se stavem a údržbou předzahrádky, průměrné hodnocení na škále +3 až -3 činí +1. O něco méně respondentů se domnívá, že zahrádka před jejich domem plní okrasnou funkci. Průměrné hodnocení činí +0,73. 11 % respondentů uvádí, že neví, kdo zajišťuje údržbu jejich předzahrádky. 37 % respondentů říká, že o předzahrádku svědomitě pečuje někdo z obyvatel domu. Podle 29 % respondentů se o předzahrádku starají spíše/převážně obyvatelé domu. Podle 11 % respondentů je předzahrádka místech, kde se za hezkého počasí často scházejí obyvatelé domu. Podle dalších 18 % respondentů se obyvatelé domu scházejí na předzahrádce spíše/příležitostně. 60 % obyvatel domů s předzahrádkou na sídlišti Novodvorská souhlasí s názorem, že by předzahrádka měla být místem, kde mohou bezpečně relaxovat senioři žijící v domě nebo si hrát děti. 32 % respondentů je opačného názoru, zbylých 8 % to nedokáže posoudit. 87 % obyvatel domů s předzahrádkou se domnívá, že by předzahrádka měla jasně oddělovat soukromý prostor domu od veřejného prostoru ulice.

Opatření proti šíření koronavirové infekce nedovolila diskutovat o možnostech revitalizace předzahrádek se zástupci společenství vlastníků. Výsledky ankety však ukazují, že jeden z cílů studie, vhodně oddělit veřejný prostor od polosoukromého, má smysl. Doporučujeme tuto otázku nastolit v souvislosti s představením studie na podzim 2020, a to včetně možností odborné a případné finanční podpory ze strany Městské části.

Celková spokojenost se sídlištěm Novodvorská

V poslední otázce jsme se ptali obyvatel sídliště Novodvorská, jak jsou celkově spokojeni s kvalitou života v této čtvrti. Míru spokojenosti mohli vyjádřit známost jako ve škole (1 = výborně, 5 = nedostatečně).

Výsledné hodnocení je průměrné. 7,5 % rezidentů hodnotilo „výborně“, 45 % „velmi dobře“, 33,5 % „dobře“, 13,5 % „dostatečně“ a pouze jediný respondent „nedostatečně“. Průměrná známka činí 2,55. Rozdíl v průměrné spokojenosti mužů a žen je statisticky zanedbatelný. Nepatrný je i rozdíl v pohledu na kvalitu života na Novodvorské očima obyvatel sídliště a obyvatel blízkého okolí a návštěvníků sídliště (průměrná známka 2,52).

výsledky online dotazníkového průzkumu pro školy

Online dotazníkového průzkumu se zúčastnilo celkem 154 dětí, 129 žáků ZŠ Jílovská a 25 žáků ZŠ Filosofská (dále respondentů). 38 % respondentů bydlí na sídlišti Novodvorská, 35 % v blízkém okolí, takže může docházet pěšky, 27 % dojíždí z větší vzdálenosti. V praxi 49 % respondentů chodí obvykle do školy a ze školy pěšky (sami, nebo v doprovodu kamarádů), 29 % dojíždí samo nebo v doprovodu kamarádů městskou hromadnou dopravou, 12 % doprovází starší sourozenec a 10 % dojíždí autem. Dotazník byl určen pro žáky od čtvrtého ročníku výše. Nejvíce se zapojilo pátáků (21, 5 %), nejméně deváťáků (12 %). 82,5 % všech respondentů uvádí, že se smí ve volném čase samo pohybovat po sídlišti Novodvorská. V případě žáků I. stupně je to 70 % respondentů, v případě žáků II. stupně 91 % respondentů.

Hodnocení veřejných prostranství

Žáci hodnotili tytéž významné veřejné prostory na sídlišti Novodvorská jako dospělí respondenti – hlavní náměstí před Kulturním centrem Novodvorská, předprostor Obchodního centra Novodvorská Plaza, veřejný prostor kolem Billy a Velký háj. Hodnocení nejbližšího okolí domu respondenta bylo v případě žáků, z nichž většina na sídlišti Novodvorská nebydlí, nahrazeno otázkou na předprostor školy. Zajímá nás pocit bezpečí přes den a po setmění, stav a údržba veřejných prostranství, přehlednost a osvětlení veřejného prostoru, jak příjemná jsou tato prostranství k pobývání a trávení volného času. Jednotlivé výroky byly hodnoceny na čtyřstupňové škále – úplná spokojenost, převažující spokojenost, převažující nespokojenost a naprostá nespokojenost. Úplné spokojenosti přisuzujeme hodnotu +3, částečné spokojenosti +1, převažující nespokojenosti -1 a naprosté nespokojenosti -3. Výsledná hodnota (číslo na škále od +3 do -3) je průměrem hodnocení všech respondentů.

Ve shodě s dospělými respondenty hodnotí žáci jako problematické hlavní náměstí. Je to prostor, který přes den není příliš příjemný ani zajímavý a po setmění se stává pocitově nebezpečným (zejména kvůli množství podnapilých lidí konzumujících alkohol před zdejšími restauračními zařízeními). Veřejný prostor kolem Billy je podle dětí lépe udržovaný a bezpečnější než hlavní náměstí, ale zároveň nenabízí zřejmý důvod, proč se zde zdržovat. Prostor před žáky hojně navštěvovaným obchodním centrem je z hlediska bezpečnosti a údržby hodnocen nejlépe, ale ani on nenabízí nic, kvůli čemu by se v něm děti chtěly déle zdržovat a trávit volný čas. Poměrně dobře jsou z hlediska bezpečnosti i údržby hodnoceny předprostory obou škol; zejména z důvodu, že po dobu, kdy jsou školy v provozu, zde funguje přirozená sociální kontrola významně omezující výskyt nejrůznějších forem sociopatologického chování a drobné kriminality. Zhruba tři pětiny respondentů znají Velký háj. Většina z nich jej hodnotí jako místo docela vhodné pro procházky nebo vyjíždky na kole přes den, za hezkého počasí, ale nevhodné k pobývání po setmění.

Tab. 1 Hodnocení vybraných veřejných prostranství z pohledu bezpečnosti a trávení volného času („N“ – nebylo zjišťováno)

výrok	hlavní náměstí	před OC	kolem Billy	Velký háj	před ZŠ Filosofská	před ZŠ Jílovská
Přes den se tady cítím bezpečně.	+0,19	+1,57	+1,24	+0,63	+2,36	+2,24
Po setmění se tady cítím bezpečně.	-1,51	+0,18	-0,74	-1,57	+0,89	+1,04
I přes množství aut, která vozí žáky do/ze školy, se tu jako chodec cítím bezpečně	N	N	N	N	+0,2	+0,83

výrok	hlavní náměstí	před OC	kolem Billy	Velký háj	před ZŠ Filoská	před ZŠ Jílovská
Je to tu dobře udržované (úklid, stav mobiliáře, péče o zeleň).	-0,38	+0,77	0,13	-0,14	+1,48	+0,92
Je to tu přehledné a dostatečně osvětlené.	0,41	+1,40	+0,13	-0,85	N	N
Je příjemné se tu na chvíli zastavit, sednout si na lavičku, dát si svačinu, vyřídit telefon apod.	-1,01	+0,21	-0,20	+0,51	+1,16	+0,9
Má smysl trávit tu volný čas.	-0,61	-0,06	-0,23	N	N	N
Je vhodným místem pro vyjížďky na kole.	N	N	N	+1,27	N	N
Je příjemným místem k procházkám nebo venčení psa.	N	N	N	+1,48	N	N
Je místem vhodným k různým hrám.	N	N	N	+0,73	N	N

Dětská a sportovní hřiště

Zjišťovali jsme, jak jsou žáci spokojeni se stavem, údržbou a rozmanitostí hřišť na sídlišti Novodvorská. Jednotlivé výroky byly hodnoceny na čtyřstupňové škále, kde jednotlivé stupně vyjadřují úplnou spokojenost, převažující spokojenost, převažující nespokojenost a naprostou nespokojenost. Úplné spokojenosti přisuzujeme hodnotu +3, částečné spokojenosti +1, převažující nespokojenosti -1 a naprosté nespokojenosti -3. Výsledná hodnota (číslo na škále od +3 do -3) je průměrem hodnocení všech respondentů. Uvádíme samostatně výsledky pro žáky I. stupně a II. stupně.

Spokojenost respondentů se hřišti na sídlišti Novodvorská je průměrná. Mírně spokojenější jsou žáci II. stupně. Největší rozdíl v hodnocení žáků I. a II. stupně nalézáme u otázky dostupnosti hřišť na míčové hry. Vyslovujeme hypotézu, že těchto ploch je na sídlišti Novodvorská určitý nedostatek a na vhodných plochách skupiny starších dětí vytěsňují mladší.

I./II. stupeň	výrok
• +0,62/+0,77	Hřiště jsou rozmanitá – na každém se nacházejí jiné herní prvky.
• +0,21/+0,61	Herní prvky na hřištích jsou zábavné. Rád/a si tam hraju.
• -0,67/+0,14	Je tady dost hřišť, kde můžeme hrát míčové hry.
• -0,53/-0,11	Je tady dost hřišť, kde můžeme cvičit/ posilovat.
• -0,24/-0,03	Hřiště jsou čistá a dobře udržovaná.
• +0,04/-0,05	Málokdy je na hřištích něco rozbitého.

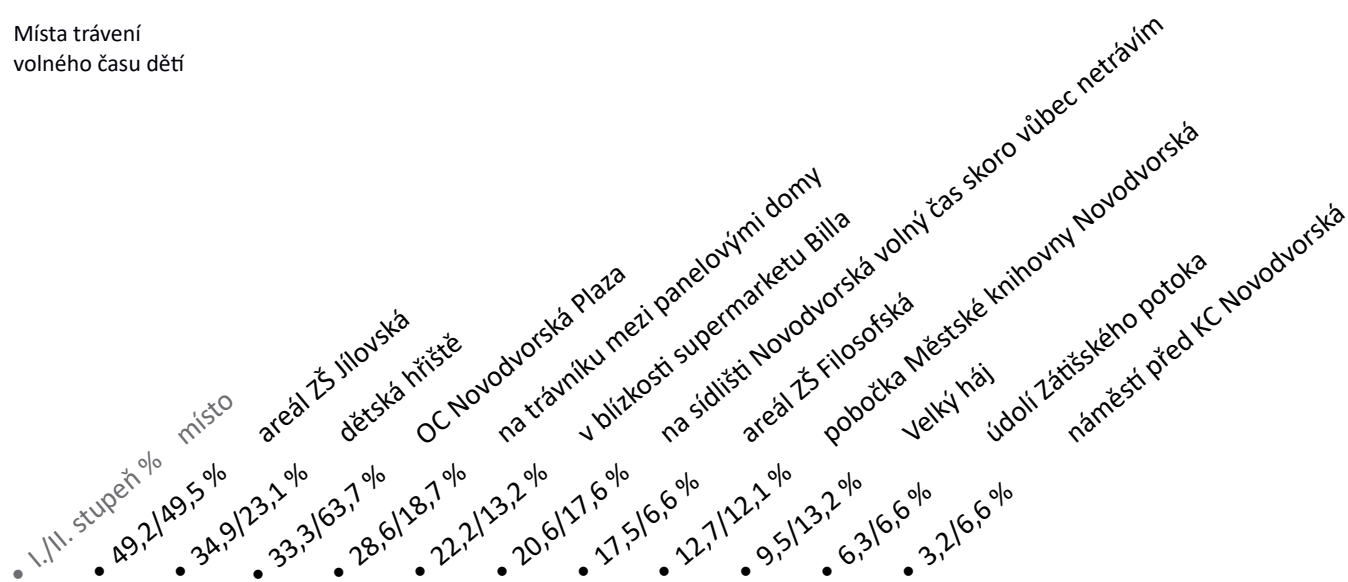
Místa trávení volného času

Zjišťovali jsme, kde ve veřejném prostoru sídliště Novodvorská a blízkého okolí tráví žáci zdejších základních škol nejčastěji volný čas. Respondenti mohli zvolit až tři možnosti z níže uvedeného seznamu nebo zvolit nejvýše dvě možnosti ze seznamu a připsat vlastní možnost. Vlastní odpovědi žáků se buď vztahovaly ke vzdálenějším místům nebo byly zařazeny do některé z kategorií výše. Níže uvádíme, kolik procent žáků I. a II. stupně zvolilo danou možnost.

Necelá pětina všech respondentů (téměř) vůbec netráví volný čas na sídlišti Novodvorská. Téměř dvě třetiny žáků II. stupně tráví volný čas hlavně v obchodním centru. Je to podíl vysoký, nikoliv však neobvyklý v lokalitách, kde se větší obchodní centrum nachází v blízkosti školy, a zároveň veřejný prostor v okolí nenabízí dostatek smysluplných alternativ k trávení volného času dětí. Žáků I. stupně zařadila obchodní centrum mezi tři nejčastější možnosti "jen" třetina. 22 % žáků I. stupně tráví často volný čas v blízkosti Billy – supermarketu nejbližšího oběma základním školám (možnost koupě svačiny, nápojů, sladkostí a v sousedství se nachází dětské hřiště s lanovými prvky). Zhruba polovina všech respondentů tráví volný čas v areálu ZŠ Jílovská, v němž se nacházejí sportoviště ve všední dny odpoledne a o víkendech přístupná veřejnosti. Výpovědní hodnotu informace o využívání areálu ZŠ Filosofská snižuje skutečnost, že se průzkumu zúčastnilo pouze 25 žáků této školy. 37 % respondentů, kteří bydlí na sídlišti Novodvorská, tráví často volný čas na travnatých plochách mezi panelovými domy. Podle očekávání tráví víc času před domem žáci I. stupně (platí to pro žáky bydlící i nebydlící na sídlišti Novodvorská – viz graf XY níže). Velmi nízká četnost trávení volného času na hlavním náměstí, přes jeho blízkost zejména ZŠ Jílovská, potvrzuje výše popsání zjištění o nedostacích a špatném hodnocení tohoto veřejného prostoru. V Údolí Zátíšského potoka, zmiňované často jako oblíbené místo rekreace dospělými účastníky kvalitativního zjišťování, tráví volný čas spíše dospělí nebo rodiny s dětmi. Žáci v této otázce odpovídali na otázku, kde nejčastěji tráví čas "sami", individuálně nebo v doprovodu svých kamarádů.

55

► Místa trávení
volného času dětí

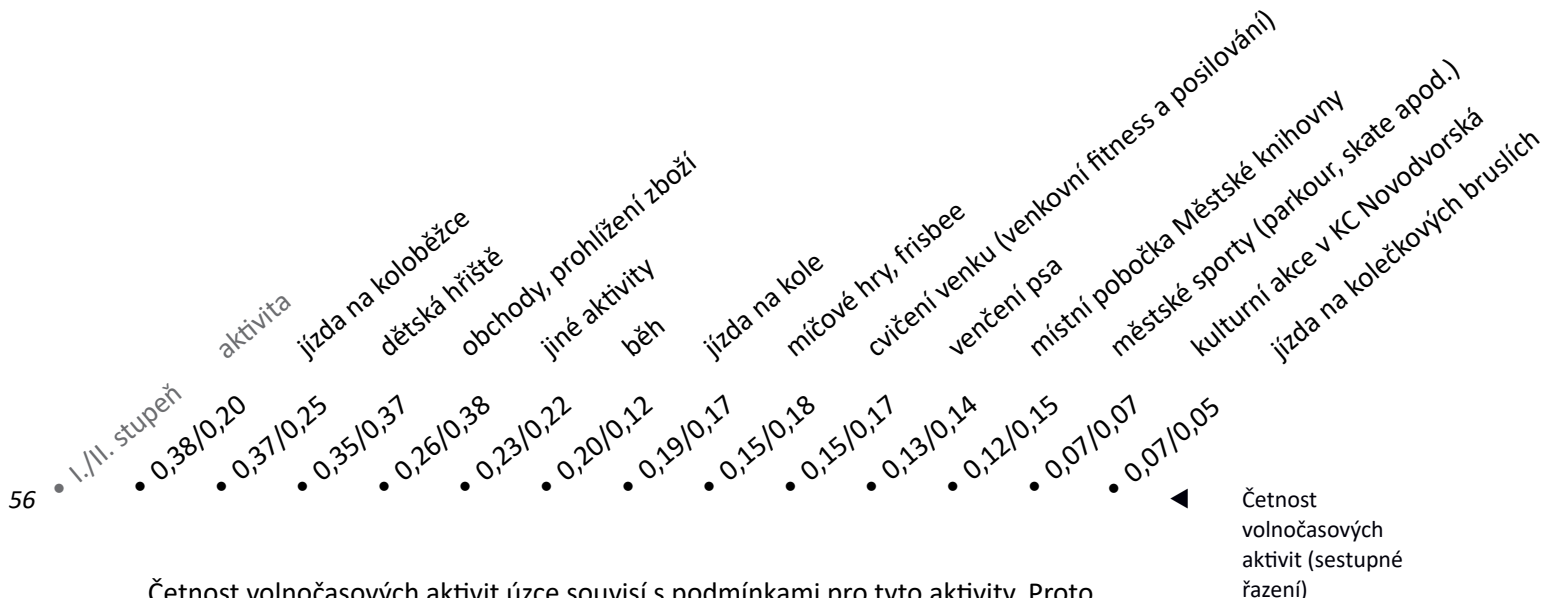

Volnočasové aktivity žáků

Zajímalo nás také, jakými aktivitami ve veřejném prostoru sídliště Novodvorská a blízkého okolí tráví žáci volný čas, a jak často se různým volnočasovým aktivitám věnují. Sledovali jsme četnost aktivit na škále denně/několikrát týdně, několikrát měsíčně, několikrát ročně a méně často/vůbec. V grafu níže uvádíme souhrnné hodnoty za žáky I. stupně a II. stupně. Četnosti denně/několikrát týdně přisuzujeme

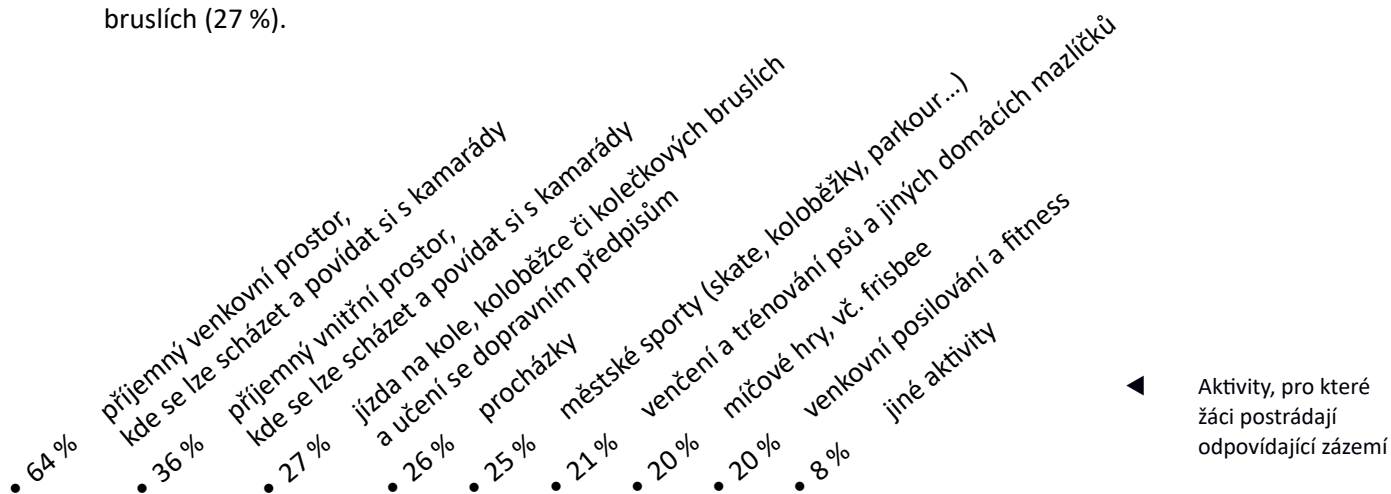
hodnotu 1, četnosti několikrát měsíčně 1/4, četnosti několikrát ročně 1/16 a nižší četnosti 0. Výsledkem je hodnota v rozmezí 1 (velmi vysoká četnost) až 0 (žádný/ sporadický výskyt aktivity).

Žáci II. stupně tráví ve veřejném prostoru sídliště Novodvorské a blízkého okolí méně času než žáci I. stupně. Zprv tráví více času organizovanými volnočasovými aktivitami, zadruhé více/častěji dojíždějí na vzdálenější místa i za neorganizovanými volnočasovými aktivitami.

Četnost volnočasových aktivit úzce souvisí s podmínkami pro tyto aktivity. Proto jsme zjišťovali, pro jaké aktivity žáci na sídlišti Novodvorská nejvíce postrádají odpovídající zázemí. Respondenti mohli vybrat nejvýše tři možnosti z předloženého seznamu. V grafu níže uvádíme, kolik procent všech respondentů označilo danou možnost.

Jasně nejvíce žáků (64 %) postrádá příjemný venkovní prostor, kde se lze scházet a povídat si s kamarády. Důsledkem je, že se mnoho žáků schází s kamarády v obchodním centru nebo si povídají na lavičkách, houpačkách a jiných herních prvcích na hřištích určených pro mladší věkové skupiny. Druhou nejčastější odpověď (36 %) je vnitřní prostor sloužící k těmto účelům. Potenciál pro vytvoření takového prostoru spatřujeme především k objektu Kulturního centra Novodvorská. V poměru k podílu žáků, kteří se těmito aktivitám pravidelně nebo poměrně často (denně/několikrát týdně nebo několikrát měsíčně) věnují, je patrný výrazný deficit zázemí pro městské sporty (25 %) a míst pro venčení a výcvik psů (21 %). K zamyšlení vede i poměrně vysoký podíl žáků, kteří uvedli, že na sídlišti Novodvorská vnímají nedostatek vhodných míst k procházkám (26 %) a pro jízdu na kolech, koloběžce nebo kolečkových bruslích (27 %).

Jak jsou tedy žáci celkově spokojeni s šíří zázemí pro volnočasové aktivity? S výrokem “Na sídlišti Novodvorská je dost míst, kde můžu trávit volný čas” zcela souhlasí 6,5 % respondentů, spíše souhlasí 48,5 %, spíše nesouhlasí 32,5 %, rozhodně nesouhlasí 6,5 %. 6 % respondentů uvedlo, že to nedokáže posoudit (protože volný čas na sídlišti Novodvorská téměř netráví). Při použití hodnotící škály +3 až -3 činí průměrné hodnocení +0,17 a je tedy průměrné.

Návrhy na zlepšení veřejných prostranství

Na základě získaných údajů o stavu a nedostatcích veřejných prostranství na sídlišti Novodvorská a řady podnětů na zlepšení shromážděných v rámci kvalitativního zjišťování názorů uživatelů veřejného prostoru Novodvorské jsme navrhli deset možných revitalizačních opatření. Žáci hodnotili tyto návrhy na čtyřstupňové škále – výborný nápad, nevádí mi to, ne moc dobrý nápad, rozhodně ne. V rámci vyhodnocení pracujeme s již několikrát uplatněnou škálou +3 až -3, v níž možnosti výborný nápad přisuzujeme hodnotu +3, možnosti nevádí mi to hodnotu +1, možnosti ne moc dobrý nápad -1 a možnost rozhodně ne hodnotu -3. Výsledná hodnota níže je průměrem hodnot všech respondentů, kteří nezvolili v odpovědi možnost nevím/neumím posoudit. Devět z jedenácti návrhů je stejných jako v dotazníku pro dospělé. Návrhy na instalaci dohledového kamerového systému na hlavním náměstí a na rozšíření Jílovské ulice byly vynechány a byl přidán návrh na umístění parkourových prvků v areálu ZŠ Jílovská.

Žáci jsou v hodnocení návrhů kritičtější než dospělí respondenti (celkově vyšší podíl odpovědí “rozhodně ne” a u většina návrhů nižší průměrné hodnocení). Dvěma nejlépe hodnocenými návrhy jsou shodně s názorem dospělých respondentů revitalizace a lepší osvětlení podchodu pod Novodvorskou ulicí a obnovení hřiště pro starší děti mezi panelovými domy Jílovská 33–39 a 41–47. Třetím nejlépe hodnoceným návrhem je kultivace veřejného prostoru kolem Lékařského domu. Ve shodě s dospělými účastníky průzkumu dávají žáci jednoznačně přednost revitalizaci betonových záhonů u zastávky autobusu Novodvorská směrem k hlavnímu náměstí před jejich odstraněním. Níže uvádíme návrhy od nejčastěji volených po ty méně:

- +2,26 Obnovit hřiště pro starší děti mezi panelovými domy Jílovská 33–39 a 41–47
- +2,39 Zrevitalizovat a lépe osvětlit podchod pod Novodvorskou ulicí
- +1,90 Lépe upravit veřejný prostor kolem Lékařského domu
- +1,69 Obnovit psí hřiště v prostoru rekreační zeleně „U Vodotoku”
- +1,46 Doplnit více laviček na Novodvorskou ulici v úseku mezi zastávkami autobusu Novodvorská a sídliště Novodvorská
- +1,34 Obnovit vyvýšené betonové záhony u zastávky autobusu Novodvorská směrem k hlavnímu náměstí
- +1,28 Doplnit více laviček podél Jílovské ulice
- +1,13 Vymezit veřejný prostor mezi MŠ Němčická a Penny jako plochu se zákazem vstupu psů, určenou sportu, rekreaci a dětským hrám
- +1,00 Umístit parkourové prvky v areálu ZŠ Jílovská
- -0,22 Odstranit vyvýšené betonové záhony u zastávky autobusu Novodvorská směrem k hlavnímu náměstí

základní sociodemografické charakteristiky

Počet obyvatel v letech 2001 a 2011

Dle Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 obývalo analyzované území celkem 7627 osob, z čehož téměř 94 % trvale, tj. 7164 obyvatel (přibližně 5 % obyvatel MČ Praha 4 a přibližně 0,5 % obyvatel hl. m. Prahy). Nejlidnatějšími celky jsou v analyzovaném území dlouhodobě Novodvorská I a Novodvorská II–západ. Z dat v tabulce 1 je patrný pokles počtu obyvatel mezi lety 2001 a 2011 ve všech částech sídliště Novodvorská.

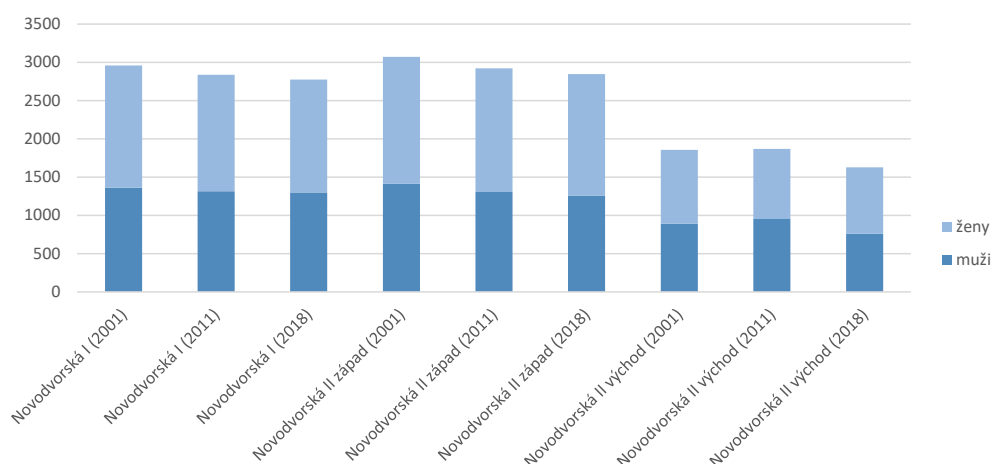
Tab. 1 Srovnání počtu obyvatel analyzovaných ZSJ v letech 2001 a 2011

Část sledovaného území	ZSJ	Počet obyvatel SLDB 2001 (trvalý pobyt)	Počet obyvatel SLDB 2011 (trvalý pobyt)
Sídliště Novodvorská	Novodvorská I	2896	2 665
	Novodvorská II–západ	3032	2 745
	Novodvorská II–východ	1797	1 754
	Celkem	7725	7 164

Zdroj: Registr sčítacích obvodů a budov, Český statistický úřad (ČSÚ)

Na základě celkového srovnání vývoje počtu obyvatel (graf 1) je obecně patrný pokles jejich počtu a tento trend pokračuje i v následujících letech (dostupná data ČSÚ do roku 2018). Téměř ve všech sledovaných územích je v jednotlivých letech cenzu poměr žen v populaci vyšší než podíl mužů, což lze vysvětlit obecně asi o 10 % vyšší střední délkou života u žen. V populaci, která je věkově nadprůměrná, je pak tento jev zvláště výrazný. Výjimku tvoří území Novodvorská II–východ, kde k roku 2011 (SLDB) o 7 % (abs. 63) stoupl počet mužů a s pokračujícím snižováním na straně žen tak převýšil jejich celkový absolutní počet o 33.

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých částech sídliště Novodvorská v letech 2001–2011. Zdroj dat: SLDB 2001, SLDB 2011 – vlastní zpracování.

Struktura obyvatel dle věku a pohlaví

Z pohledu věkové skladby obyvatel analyzovaného území se jedná o poměrně starou část Prahy. Trend zjevného stárnutí populace v rámci pražských městských částí

zaznamenává zejména MČ Praha 4 a MČ Praha 10. Jev svědčí o nedokonané generační výměně, proměně starších vilových čtvrtí a sídlišť budovaných od 70. let 20. století z center pro mladé rodiny s dětmi na místa, kde dnes přebývají především samotní rodiče často již v důchodovém věku.¹

Tab. 2 Průměrný věk obyvatel městských částí Prahy

	MČ P 1	MČ P 2	MČ P 3	MČ P 4	MČ P 5	MČ P 6	MČ P 7	MČ P 8	MČ P 9	MČ P 10	Novodvorská
Průměrný věk	43,3	41,7	42,8	44,8	40,8	44	41,5	42,9	42,9	44,6	44,6

Zdroj dat: ČSÚ, údaje k 31. 12. 2011 (údaje za MČ), SLDB 2011 (sledovaná území)

Osoby nad 65 let věku jsou ve sledovaném území zastoupeny ještě výrazněji, než je jejich podíl na obyvatelstvu celé městské části Prahy 4. Poměr lidí nad 65 let věku (tzv. postproduktivní věku) proti dětem do 14 let (preproduktivní věk) se během první dekády 21. století výrazně negativně prohloubil v sídlišti Novodvorská I a Novodvorská II–západ (tab. 3). Vzdalující se poměr dětí a seniorů patrný z tabulky 1 v části Novodvorská II–východ oproti ostatním částem sídliště se dle dat dostupných z roku 2018 opět vyrovnává (tab. 4). Z tabulky 4 vidíme i nepatrné omlazování sídliště – pozvolný nárůst obyvatel preproduktivního věku a zastavení nárůstu obyvatel věku postproduktivního, s výjimkou území Novodvorská II–východ, kde populace dále spíše stárne.

59

Tab. 3 Vývoj věkové struktury populací sídliště Novodvorská v letech 2001 a 2011

	0 – 14 let (%)	15 – 64 let (%)	65 a více let (%)
Novodvorská I (2001)	11,65	64,53	23,77
Novodvorská II–západ (2001)	10,72	65,84	23,37
Novodvorská II–východ (2001)	8,96	66,26	24,7
Praha 4 (2001)	12,13%	67,21%	20,66%
Novodvorská I (2011)	10,30	61,99	27,47
Novodvorská II–západ (2011)	10,51	58,06	30,88
Novodvorská II–východ (2011)	11,02	64,12	24,60
Praha 4 (2011)	10,83%	67,67%	21,07%

Zdroj dat: SLDB 2001, SLDB 2011 – vlastní výpočet

Tabulka č. 4 Věková struktura populací sídliště Novodvorská v roce 2018

	0 – 14 let (%)	15 – 64 let (%)	65 a více let (%)
Novodvorská I (2018)	14,21	58,49	27,30
Novodvorská II–západ (2018)	14,33	55,57	30,10
Novodvorská II–východ (2018)	12,90	60,63	26,47

Zdroj dat: ČSÚ – vlastní výpočet

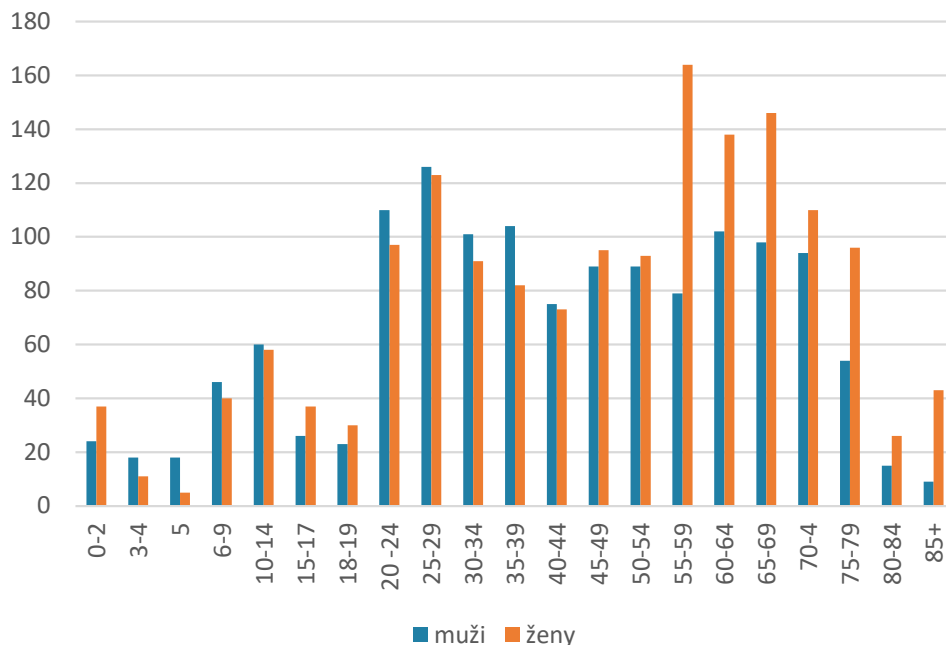
¹ ČSÚ, 2014. Věková struktura obyvatel podle dat sčítání lidu. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documets/10180/20551781/170217-14.pdf/9f50d576-fb17-4b2a-a221-01b0ff96ee3b?version=1.0>

Novodvorská I – vývoj věkové struktury obyvatel mezi lety 2001 a 2018

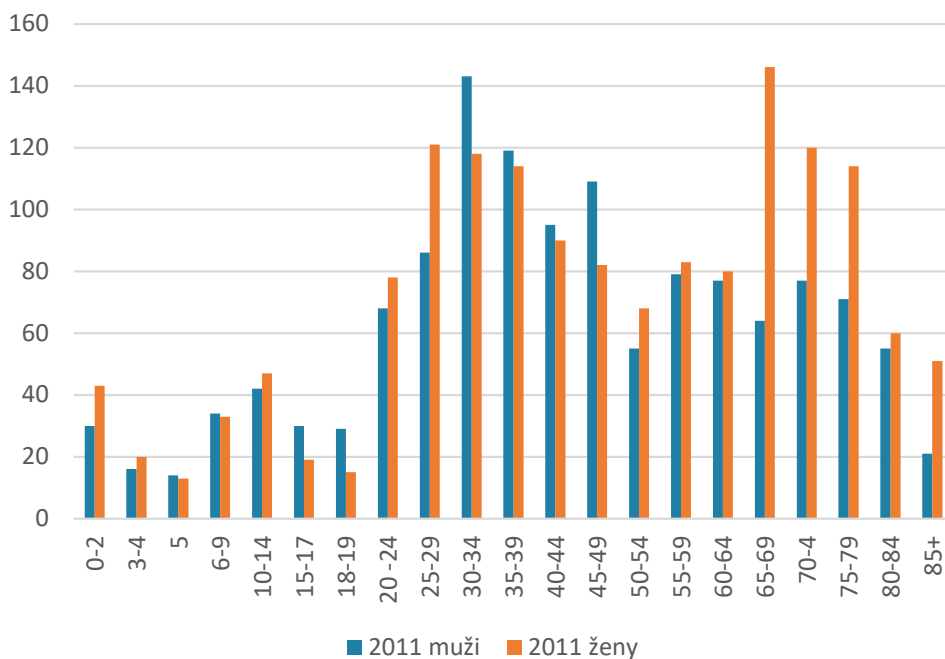
Struktura sledované populace (v poměru 46,06 % mužů, 53,94 % žen) je v této části znázorněna skupinovým sloupcovým grafem, jež zachycuje absolutní počet jedinců v daném čase na daném území. Graf přehledně znázorňuje poměr mezi třemi základními složkami populace – dětmi do 14 let, reprodukční složky (15–49 let) a postreprodukční složky (50 a více let). Z grafů 2–4 je patrné, že mírně posílila skupina dětí do 14 let, skupina mužů čtyřicátníků, ale též žen v důchodovém věku.

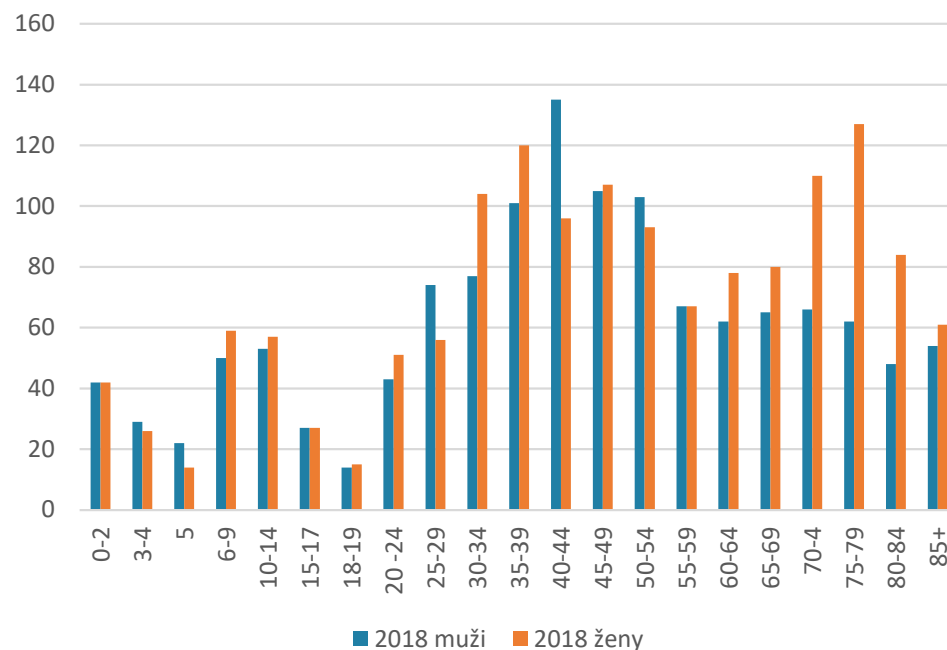
Graf č. 2–4 – Vývoj věkové struktury v letech 2001–2018 pro území Novodvorská I

Novodvorská I 2001

Novodvorská I 2011

Zdroj dat: SLDB 2001, SLBD 2011, ČSÚ, vlastní zpracování

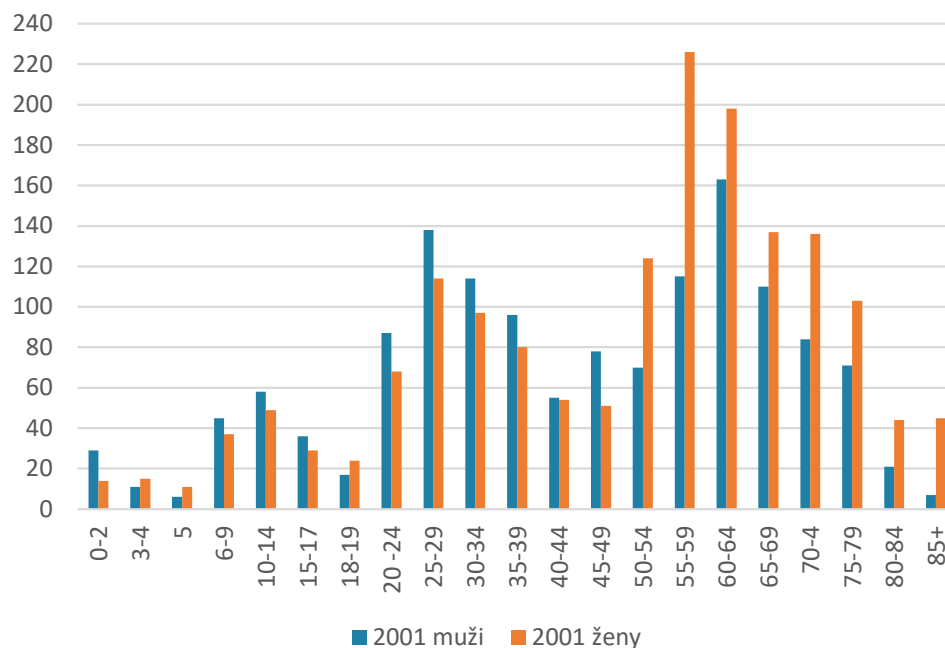
61

Novodvorská II–západ a východ – vývoj věkové struktury obyvatel mezi lety 2001 a 2011

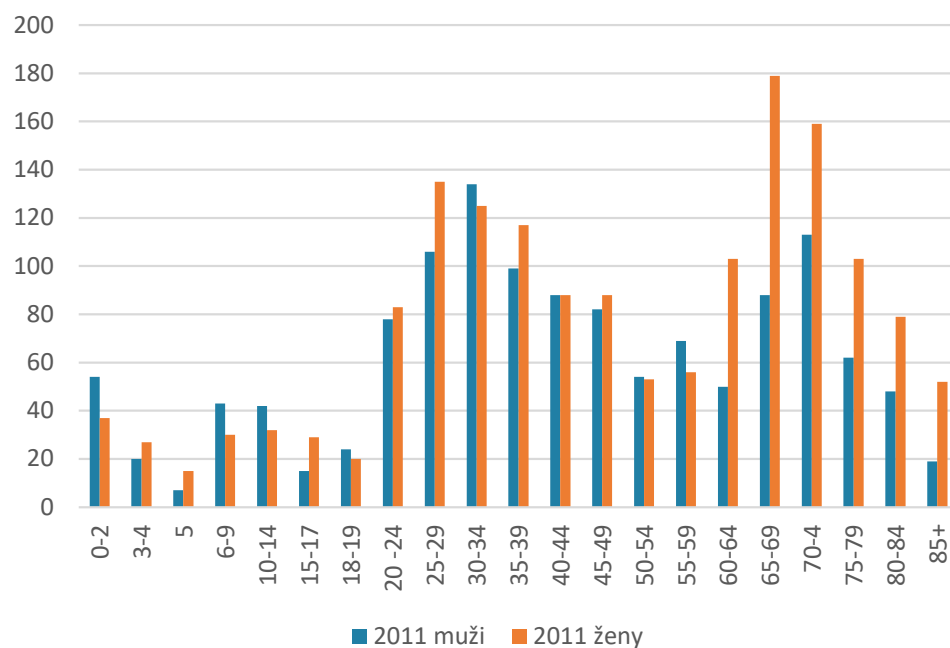
Populace části sídliště Novodvorská II–západ (v poměru 45,99 % mužů, 54,01 % žen) a východ (v poměru 47,98 % mužů, 52,02 % žen) prošla mezi lety 2001 a 2018 obdobným vývojem, kdy mírně posílila skupina dětí do 14 let. Významněji pak posílila skupina chlapců ve věku 6–9 let na území Novodvorská II západ, a to téměř trojnásobně ve srovnání let 2011 a 2018.

Graf č. 5–7 – Vývoj věkové struktury v letech 2001–2018 pro území Novodvorská II–západ

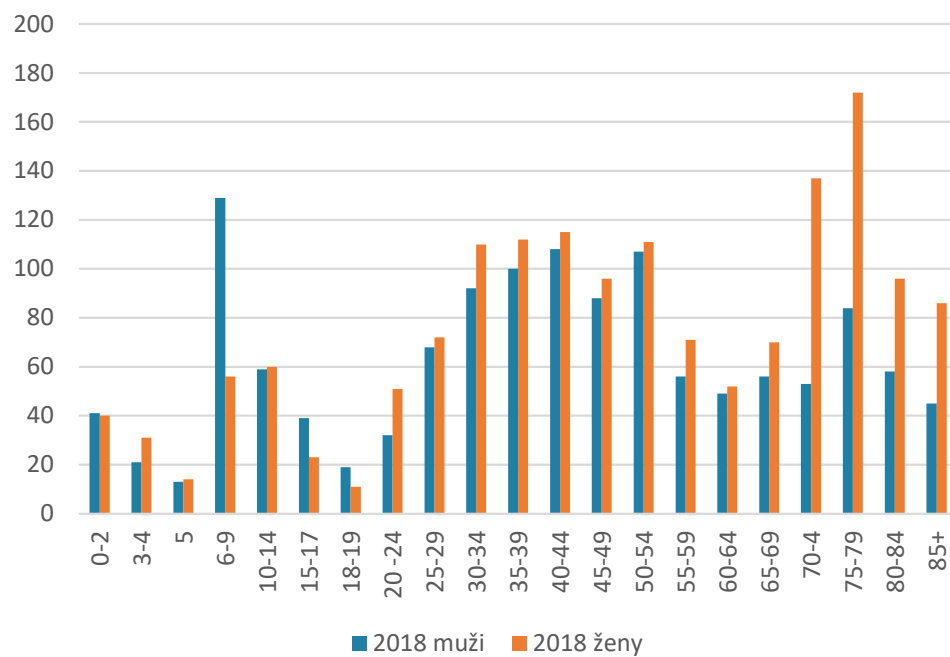
Novodvorská II-západ 2001

Novodvorská II-západ 2011

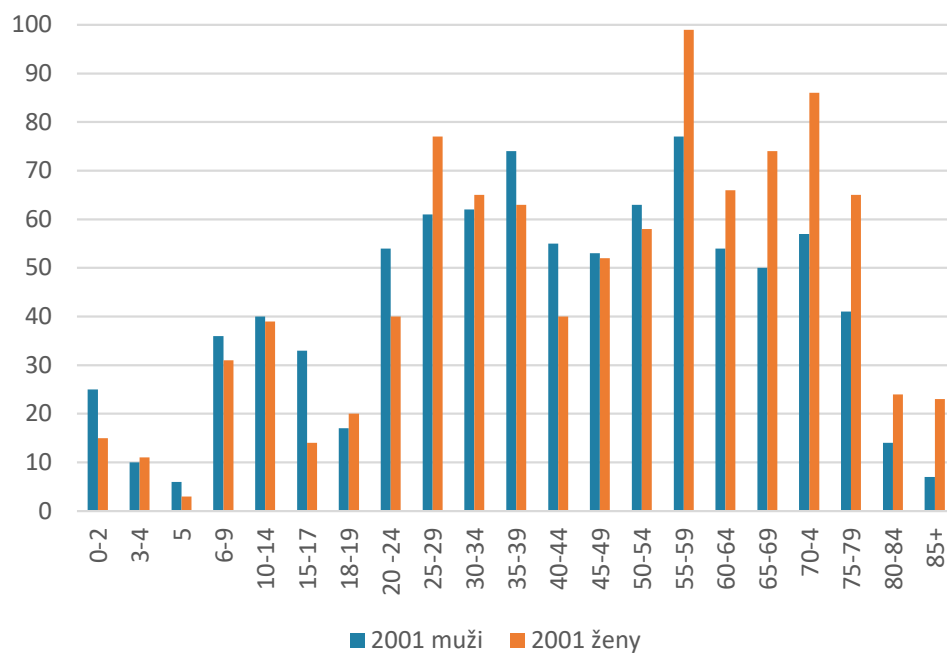
Novodvorská II-západ 2018

Zdroj dat: SLDB 2001, SLBD 2011, ČSÚ, vlastní zpracování

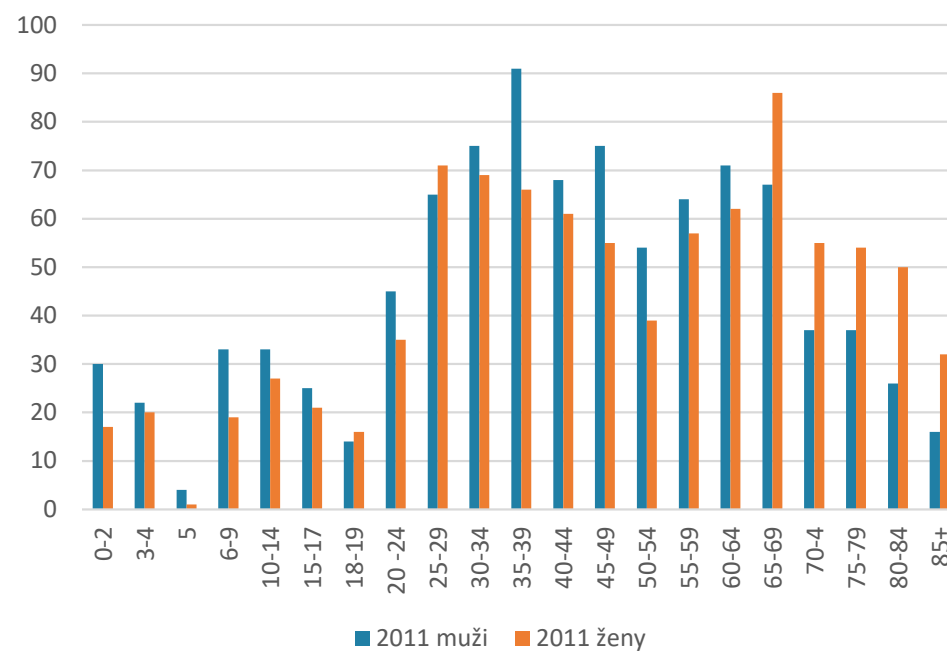
Graf č. 8–10 – Vývoj věkové struktury v letech 2001–2018 pro území Novodvorská II–východ

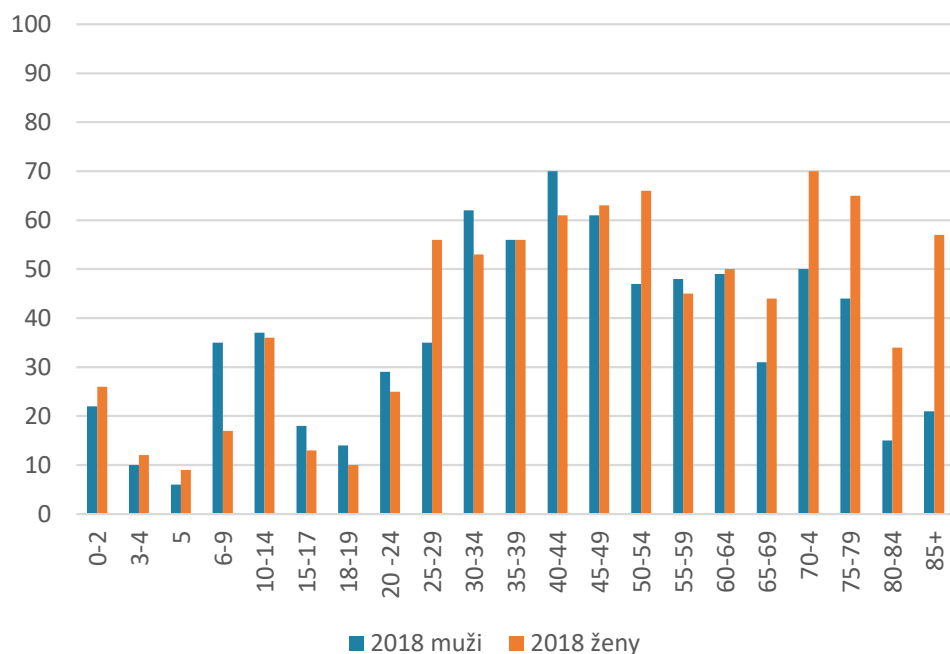
Novodvorská II-východ 2001

63

Novodvorská II-východ 2011

Zdroj dat: SLDB 2001, SLBD 2011, ČSÚ, vlastní zpracování

Dle prognózy demografického vývoje Prahy zpracované Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy v roce 2015 se v lokalitě sídliště Novodvorská očekává obecně spíše pokles či stagnace počtu obyvatel. S tím souvisí také, že se neočekává výrazné snížení indexu stárí (počet obyvatel ve věku 65 let a více v přepočtu na 100 dětí ve věku 0–14 let).²

Struktura obyvatel dle vzdělání a rodinného stavu

Ze zpracování dat o rodinném stavu obyvatel obou sledovaných částí sídliště Novodvorská vyplývá, že populace těchto území kopíruje obecnější společenské trendy – nízká sňatečnost, spolužití nesezdaných párů ve společné domácnosti, nárůst podílu singles a stoupající rozvodovost. V sebraných datech lze vysledovat mírné zvýšení počtu ovdovělých osob v části Novodvorská I, pravděpodobně dílem rostoucího podílu obyvatel nad 65 let věku, což společně s kratší délkou života mužů nechává v populaci více ovdovělých žen.

Tab. 5 Struktura obyvatel dle rodinného stavu sídliště Novodvorská v letech 2001 a 2011

	svobodný/–á (%)	ženatý/vdaná (%)	rozvedený/–á (%)	ovdovělý/–á (%)
Novodvorská I (2001)	32,19	47,21	10,28	9,47
Novodvorská II-západ (2001)	29,97	47,1	11,95	10,26
Novodvorská II-východ (2001)	31,27	45,12	11,7	10,78
Novodvorská I (2011)	36,74	40,97	12,27	9,87

² Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2015. Demografie, bydlení a veřejná vybavenost: Demografie Analýza a prognóza demografického vývoje Prahy. Dostupné z: http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/Demografie/2_Demografie_2015-06-29_final.pdf

	svobodný/–á (%)	ženatý/vdaná (%)	rozvedený/–á (%)	ovdovělý/–á (%)
Novodvorská II–západ (2011)	37,83	38,38	13,42	9,83
Novodvorská II–východ (2011)	38,07	37,65	15,08	8,93

Zdroj dat: SLDB 2001, SLDB 2011, vlastní zpracování

Vzdělanostní strukturu sídliště Novodvorská jako celku možno označit za spíše průměrnou. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob je ve srovnání s mírou vysokoškolské vzdělanosti v rámci Prahy podprůměrný v celé oblasti sídliště; nejvíce pak v případě území Novodvorská II–východ. Ve srovnání s celou republikou (celá ČR má 13% podíl osob vysokoškolsky vzdělaných) však zůstává oblast nad průměrem. V rámci celopražského průměru sledovaná území vykazují nižší podíl základního vzdělání (vč. neukončeného) a středoškolsky vzdělaných obyvatel s maturitou.

Tab. 6 Struktura obyvatelstva dle vzdělání u osob starších 15 let (%)

	Hl. m. Praha	MČ Praha 4	Novodvorská I	Novodvorská II západ	Novodvorská II východ
základní vč. neukončeného	10,2	10,2	9,84	8,35	10,75
střední včetně vyučení					
bez maturity	20,3	20,9	22,95	21,33	26,58
úplné střední vzdělání					
s maturitou	35,3	30,5	27,26	29,72	25,45
vysokoškolské vzdělání	23,6	24,1	17,98	19,38	14,33

Zdroj dat: SLDB 2011, ČSÚ

Ze srovnání vzdělanostní struktury jednotlivých částí sídliště Novodvorská vyplývá vyšší zastoupení osob s VŠ vzděláním v oblastech Novodvorská I a Novodvorská II–západ. Mezi sledovanými územími lze výraznější rozdíl v zastoupení jednotlivých vzdělanostních skupin obyvatel sledovat také v případě kategorie absolventů SŠ bez maturity i úplného (rozdíl 4 procentních bodů, viz tabulka č. 7). Ve všech třech sledovaných oblastech mezi lety 2001 a 2011 poklesl podíl obyvatel s nižšími stupni vzdělání jako nejvyšším ukončeným stupněm. Naproti tomu se s výjimkou oblasti Novodvorská II–západ zvýšil podíl absolventů vysokoškolského studia a na Novodvorské I též absolventů nástavbového studia/VOŠ. Dostupná data tak dosvědčují mírně zvyšující se vzdělanost populace sídliště Novodvorská jako celku, přestože v řádu setin procentních bodů se na celém území zvýšil počet osob bez vzdělání.

Tab. 7 Srovnání vývoje vzdělanostní struktury v rámci sídliště Novodvorská (%)

	Bez vzdělání	ZŠ vč. neukon- čeného	SŠ bez maturity	SŠ s ma- turitou	nástav- ba/VOŠ	VŠ	nezjiště- no
NI 2001	0,04	14,62	33,22	27,61	5,3	17,35	1,86
NI 2011	0,07	9,84	22,95	27,26	5,57	17,98	–
NIIZ 2001	0,07	12,27	30,20	29,98	6,19	20,07	1,22
NIIZ 2011	0,14	8,35	21,33	29,72	4,58	19,38	–
NIIV 2001	0,12	15,99	34,84	28,68	4,64	13,79	1,95
NIIV 2011	0,16	10,75	26,58	25,45	4,54	14,33	–

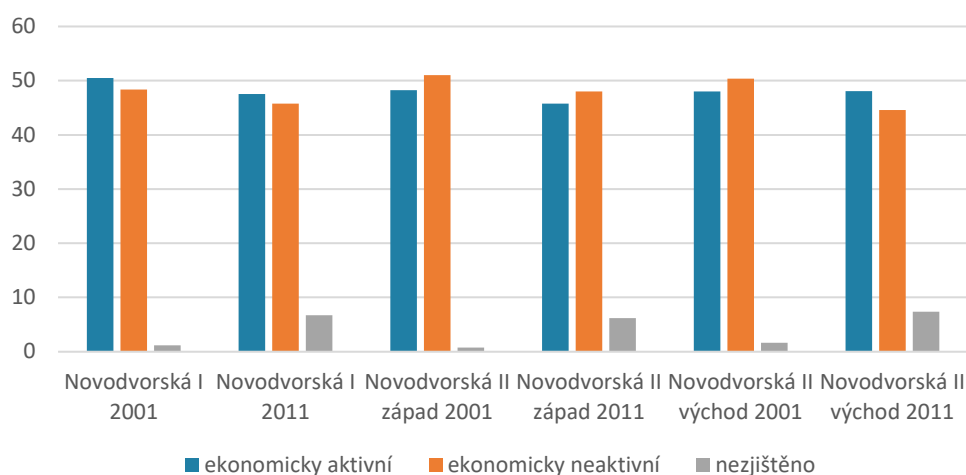
Zdroj dat: SLDB 2001, SLDB 2011 – vlastní zpracování.

Ekonomická aktivita obyvatel a odvětví činnosti – srovnání MČ Praha 4 a analyzova-
ných území

Mezi obyvateli MČ Praha 4 je dle SLDB 2011 66 296 ekonomicky aktivních osob (tj. zaměstnanců, zaměstnavatelů, OSVČ, pomáhajících osob, pracujících důchodců, pracujících studentů a učňů), což představuje 50,3 % obyvatel, přičemž poměr ekonomicky aktivních mužů a žen je mírně nakloněn v prospěch mužů. Na území městské části bylo v r. 2011 evidovaných 5 055 nezaměstnaných osob. Zaměstnáno bylo také 1129 žen na mateřské dovolené a 5483 pracujících důchodců. Co se týče vzdělávajících se obyvatel Prahy 4, v roce 2011 tvořili žáci, učni a studenti podíl 10,2 % z celkového počtu obyvatel městské části.

Dle SLDB 2011 byl podíl ekonomicky aktivních obyvatel na celku populace sídliště Novodvorská 46,99 %. Podprůměrné zastoupení vzhledem k hodnotám za MČ Praha 4 lze opět vysvětlit vyšším zastoupením obyvatel důchodového věku. Co se týče ekonomické aktivity, jeví se struktura populací sídliště jako poměrně stabilní – v poměru ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel se data mezi lety 2001 a 2011 liší jen mírně (viz graf č. 6). Podrobnější skladbu obyvatel dle aktivity zachycuje tabulka č. 8.

Graf č. 11 Srovnávací graf struktury populace dle ekonomické aktivity v letech 2001 a 2011.

Zdroj dat: SLDB 2001, SLDB 2011 – vlastní zpracování.

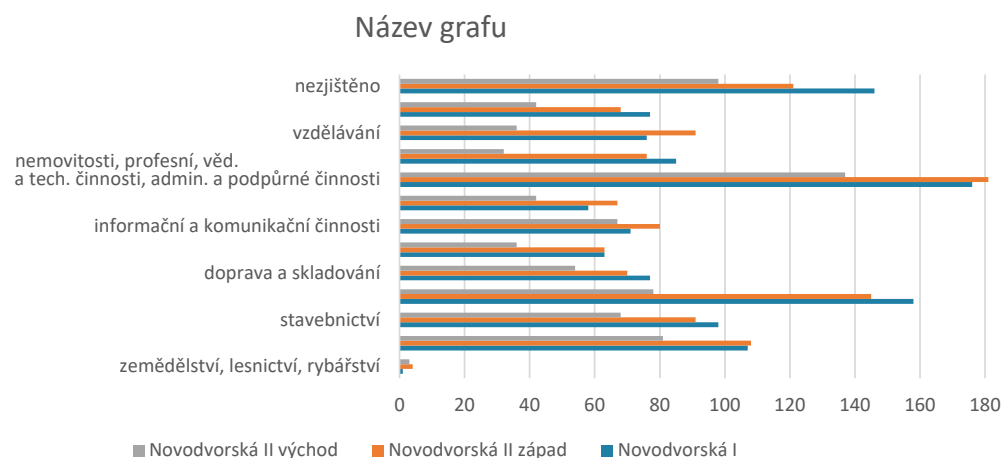
Tab. 8 Vývoj ekonomické skladby obyvatel sídliště Novodvorská mezi lety 2001 a 2011 (%)

	zaměstnanci, zaměstnavatelé, OSVČ	pracující důchodci	ženy na mateřské dovolené	pracující žáci, studenti, učni	nezaměstnaní	hledající první zaměstnání	ostatní nezaměstnaní	nepracující důchodci	vlastní zdroj obživy	v domácnosti, ostatní závislé osoby	žáci, studenti, učni	nezjištěno
NI 2001	41,02	5,38	0,61	–	2,77	–	–	30,67	1,18	5,44	11,06	1,15
NI 2011	38,54	3,81	0,88	0,88	3	0,56	2,86	28,35	1,30	6,52	9,59	6,70
NIIZ 2001	38,37	6,51	0,62	–	2,08	–	–	35,18	1,14	3,97	10,75	0,72
NIIZ 2011	36,12	4,38	0,72	0,92	4	0,51	3,12	30,54	1,64	6,74	9,11	6,20
NIIV 2001	40,59	3,88	0,86	–	2,32	–	–	31	1,19	5,61	12,56	1,62
NIIV 2011	38,18	4,33	0,80	0,53	4	0,59	3,64	26,95	1,18	6,52	9,95	7,33

Zdroj dat: SLDB 2001, SLDB 2011.

Obyvatelstvo sledovaných území se dle dat ze SLDB 2011 výrazněji neodlišuje co do profesní skladby od populace MČ Praha 4. Praze 4 i jednotlivým částem sídliště Novodvorská dominují odborné činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti, následované oblastí velkoobchodu, maloobchodu, opravám a údržbě motorových vozidel. Odlišnosti nalezneme ve větším zastoupení odvětví stavebnictví na sídlišti Novodvorská a naopak nižší zastoupení v oblastech informačních a komunikačních činností (Novodvorská I a II–západ), veřejné správy a obrany (Novodvorská II–východ), vzdělávání (Novodvorská II–východ) či zdravotní a sociální péče.

Graf č. 12 Odvětví ekonomické činnosti obyvatel sledovaných území dle SLDB 2011 (absolutní počet osob v daném odvětví)

Zdroj dat. SLDB 2001, SLDB 2011 – vlastní zpracování.

